

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:		v upravištvu prejeman:	
celo leto	K 24.—	celo leto	K 22.—
pol leta	12.—	pol leta	11.—
četrt leta	6.—	četrt leta	5-50
na mesec	2.—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Kajna vsak dan zvečer izveniš modelje in praznike.

Inserati veljajo: petstopenjski peti vrsta za enkrat po 16 vin, za dvakrat po 14 vin, za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parle in zahvala vrsta 20 vin.

Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto	K 25.—	celo leto	K 30.—
pol leta	13.—	pol leta	11.—
četrt leta	6-50	četrt leta	5-50
na mesec	2-30	na mesec	1-90

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.

Upravištvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Deželnozborskim volilcem mestne skupine Kamnik-Radovljica-Tržič!

Vsled prerane smrti poslanca dr. Janka Vilfana Vam bo dne 4. marca zopet stopiti na volišče, da mu izberete za zadnje leto tekoče zakonodajne dobe vrednega naslednika.

Toda med zadnjo in sedanjo volitvijo bo velika razlika! Klerikalna stranka je, uvidevši, da z dostojnim orožjem nikdar ne more osvojiti mogočne napredne trdnjave kranjskih mest in trgov, **izvršila novo politično nepoštenost**. Z lahkim srcem prelomivši dano obljubo, je vtihotapila tudi v Vašo mestno kurijo **nad 300 novih kmetskih volilcev**, ki so sicer že volili svojega poslanca, pa naj vzlic temu sedaj tudi v mestni kuriji Vam, edino upravičenim volilcem, vsilijo voljo klerikalne stranke. In našla se je c. kr. vlada, ki odobruje to, do neba kričeče kršenje deželnega volilnega reda; protiusluga klerikalne stranke obstoja v dopuščanju dosledne germanizacije naših cesarskih uradov in s tem združenega neizprosnega izpodrivanja domačega slovenskega elementa iz teh uradov. **Tako izgleda v luči resnice narodna vest in zavest klerikalne stranke.**

Narodno-napredna stranka pa je lahko ponosna na to, da morajo njeni nasprotniki, ako jej hočejo do živega, zagrabiti za orožje **vorov in zakonolomstva**. Končno besedo o dopustnosti takega orožja v pravni državi bo imelo c. kr. državno sodišče — za to volitev žal prekasno, ne pa tudi za splošne volitve prihodnjega leta.

Somišljeniki! Vaša neupogljiva značajnost nam je porok, da boste stopili z jasnim čelom tudi v sedanji neenaki boj. Politični prevari in ostudnemu terorizmu se ne boste uklonili nikdar!

Zategadelj Vam priporočamo v soglasno izvolitev moža čistega in kremenitega značaja, ki nikdar ni in ne bo po vetru obračal svojega plašča, moža, ki uživa po vsej pravici tudi v krogih poštenih narodnih in političnih nasprotnikov brezpogojno spoštovanje. In ta mož je:

Matija Marinček

c. kr. notar v Tržiču.

Volilci! Vsak glas, oddan za tega našega kandidata, bodi plamteč protest zoper nepoštenost v javnem življenju!

V Ljubljani, dne 23. svečana 1913.

Izvrševalni odbor narodno-napredne stranke.

Volilni shod v Radovljici.

V soboto zvečer ob 8. se je vršil v Radovljici v gostilni pri Kunstelu volilni shod, na katerem se je burno pozdravljen od številno doslih volilcev, iz mesta in tudi iz okoliških občin govoril kandidat Narodno-napredne stranke

Matija Marinček,
c. kr. notar v Tržiču.

Razvijal je svoj program približno enako, kakor smo to zabeležili že v petkovi številki »Naroda«. Spomnil se je v svojem govoru umrlega naprednega poslanca dr. Vilfana. Baval se je z zavojenim deželnim gospodarstvom, spominjal se bivšega posl. S. L. S. Mandlja, ki ni mogel več mirno gledati tega razsipanja deželnega denarja. Spominjal se je bivšega deželnega glavarja pl. Šukljeta, ki je svojim lastnim pristašem povedal v brk resnico, katere se tako boje. Spominjal se je tudi očitani grafa Barbota v državnem zboru, ki so S. L. S. zaprla sapo. Omenil je deželne podpore učiteljem in gasilcem, njih skrb za klerikalne zadrugi in sploh njih zapostavljanje, oziroma popolnoma preziranje vsega, kar je napredno. Tržiški gasilci, katerih društvo je v nemških rokah, niso dobili izpogodka deželne podpore, tri dni pred shodom v prilog izvolitvi dr. Gregoriča pa so dobili naerart 700 K podpore. To je praksa S. L. S., da tik pred volitvami razdeljuje podpore onim, ki jih hoče privezati na sebe. V Tržiču se vrši sedaj tudi misijon, da naj še ta pomaga kandidatu S. L. S. in dan na dan se sliši s priznice beseda o hudobnosti liberalcev. Z lece propovedujejo, da ne sme nikdo voliti kandidata Narodno-napredne stranke, in naj bi bil še tako pošten in dober človek.

Omenil je nato nezakonitost, s katerimi je S. L. S. postavila na glavo deželni volilni red in obljubo, da S. L. S. ne bo vtihotapljala volilcev v skupino mest in trgov.

Kadar bodo prišli naprednjaki zopet do polne moči, in ta čas ni več daleč, tedaj mora ostati njih geslo za vsa pogajanja: **Na besede nič ne damo!** In kadar bodo potem stavili svo-

je pogoje naj se spomnijo na besede: »Landgraf werde hart!«

Končal je svoja izvajanja, ki so žela med občinstvom mnogo burne pohvale s Stritarjevimi besedami

Ni res, da vse se sme itd.

Z viharnim ploskanjem pozdravljen je nagovoril nato shod župan in deželni poslanec

dr. Ivan Tavčar.

Eno stvar hočem tukaj naglašati, da ni moj namen, danes koga osebno napasti. V svojem političnem življenju sem prišel do prepričanja, da so osebni napadi v politiki nepotrebnosti. Najbolj me je zatorej veselilo, da se je v tej volilni borbi naš kandidat vedno izogibal vsakemu osebnemu napadu. V resnici mora vsak pripoznati, da se je volilni boj pri ti volitvi vršil mirno in dostojno! Ze to je napredek!

Prišel sem v vašo sredo, da vam prinesem pozdrave eksekutivnega odbora za Narodno-napredne stranke. Ob tej priliki spominjam se tudi pokojnega vašega poslanca

dr. Vilfana.

Bil je pošten značaj, toda razviti ni mogel svojih moči, ker so ga od onega časa, odkar je prevzel mandat, morile skrbi in bolezen. Pokojni ima zasluge za našo stranko, zato mu ohranimo tudi hvaležen spomin!

Današnji naš kandidat si ne dela o sedanjih volitvah nobenih iluzij.

Videli ste in slišali iz njegovega mladeniško čvrstega govora, koliko moči je v njem. V tem boju sicer ne bo zmagal, toda če bo hotel, je popolnoma gotovo, da bo po končanih skupnih volitvah sedel v deželnem zboru. Letošnja pa bo ostala le epizoda, in sicer malo častna epizoda — za naše nasprotnike!

Gotovo ne pričakujete, da bi polemiziral z dr. Lampetom, ki je podpiral v Tržiču kandidato dr. Gregoriča ter je pri tem izrekel načelo, da v deželi Kranjski nikdo ne more biti srečen, če ne vleče s S. L. S. Pri tem je, kakor ponavadi gonil svoj zvonček, kako vsemogočna je moč te stranke in tako dalje. To naglašanje velike moči S. L. S. je sumljivo znamenje. Svoje moči ne bi ta stranka tako poudarjala, če bi si bila v svesti, da je res tako vsemogočna.

Popolnoma drugače bi morala vsemogočna stranka nastopati, nego je S. L. S. nastopila pri ti volitvi. Ona pa se obnaša ravno tako, kakor, da sama dvomi v svoje moči.

Kdor je mogočen, zlasti kdor je vsemogočen, se skrbno izogiba vsake

nepostavnosti,

ki se v politiki imenuje tudi goljufija. Sedanje volitve v vaših mestih pa so taka politična goljufija in ničesar drugega! Stranka, ki se poslužuje takih sredstev, mora pač sama čutiti, da stoji njena vsemogočnost na lončenih nogah!

Dragi prijatelji! V čem pa obstoji nasprotno moč naše stranke? V tem, da zastopamo pri vsaki priliki načelno stališče, da je treba spoštovati, kar je zapisano v cesarski postavi. Za nas je postava vrhovni gospodar. Za nas velja načelo, da se postave ne sme oslepariti!

Ta volitev pa je gola komedija, pri kateri se brijejo šale na cesarsko postavo! Mi pa stojimo na stališču, da je treba zakone spoštovati, ker urejajo človeško dejanje in nehanje in nehanje in ker so od cesarja potrjeni.

Tako določa naš volilni zakon, da naj volijo pri deželnozborskih volitvah iz skupine mest in trgov same oni, ki plačajo

najmanj 8 K davka.

Jaz ne trdim, da je v tem pogledu zakon pravičen. Sem sam za to, da se naj cenzus odpravi. Toda dokler je sedanji volilni zakon v veljavi, dokler ta zakon ni odpravljen, moramo se pokoriti. Vlada in naši nasprotniki pa so pri teh volitvah census snedli v namenu, da stisnejo v skupino gorenjskih mest mnogoštevilne posestnike iz okoliških kmečkih občin, ki ima kako majhno zemljišče v mestnem okrožju. (Klici: Samo klerikalci!)

V Radovljici se govori, da je g. kaplan, čegar imena niti ne vem, v zadnjem trenutku vreklamiral

21 volilcev,

ki vsi skupaj menda ne plačajo 8 K davka. In to je nepostavnost. (Klici: Sleparija! Goljufija!) Tako se je postopalo tudi v Kamniku in tudi v Tržiču.

LISTEK.

Historija.

Spisala T. m. n. i. s. k. a.

I.

Padale so padale bele snežinke, tako nalahno in trudno so padale, kakor želje obupanih duš. Zasvetile so se v ozračju in izginjale v lužah, ugašale v njih, kakor ugašajo medle in vse slabe luči v nočnem pišu.

Tesno se je razmikal zrak od stene do stene, zatohtlo je butal od stropa do tal. Ječale bi bile radosti v tem tesnem ozračju, kako ne bi ječale bolesti? Ug šalo je življenje v kotu v postelji, Peter Doljan je umiral. Dolgo let je hiral, kašljaje je hodil pot iz pisarne do doma, od doma v pisarno. In zgrabilo ga je za vrat, za goltanec, noge so mu odpovedale, legel je, in zdaj je ugašal hip za hipom. Niti ječal ni več, pol živ, pol mrtve je ležal, ves poten in koščen s topim izrazom na licih. Oči so gledale stekleno v strop, v eno samo točko, v vedno isto in isto točko.

Nasproti v kotu pa je vzdihovala ležala njegova žena Liza. Dvignila se je in se spet zgrudila med blažine. Stregla ji je stara Meta, sključena in mrkla ženica. Petru ni stregla,

vedela je, da mu ni nobene pomoči več, izbrisan je bil s poti živčih. Liza pa je ležala na porodniški postelji in slišno je sople in srepe zrla v okno. »O Bog, o Bog!« je zavzdihnila trenutek za trenutkom. »Kakor bi se zbrale vse tuge, vse žalosti v en sam grmeč in temer oblak,« je ječala. In ko je prihajal mrak v sobo, in je odšla Meta za hip, da bi prinesla luč, je zastokalo v kotu, dve roki sta mahnilo trudno po zraku in zagrgalo je. Nič klica, nič vzdihla, zapahnilo so se duri za potjo človekovo. Peter Doljan je bil mrtve.

Liza pa se je stresla in viknila v grozni bolesti, zavpila je v pretresujočem klicu. Mozeg se je trgal v tem glasu. Prisopla je Meta v sobo, vzrla se je prestrašena in zavpila:

»Jezus! Jezus!«

In takrat je bil rojen Pavle Doljan.

II.

»Matil!«

»Kaj, Pavle?«

»Spet so me.«

»Kaj, kdo?«

»Otroci. Dejali so mi, da sem od mrtvih.«

»Od mrtvih? Ah, čemu? Si govoril kaj takega?«

»Ne govoril. Ah, mamica, mamica, ali je res, ali je res?«

»Kaj?«

»Da sem bil rojen ravno takrat, ko je umrl moj oče?« Tiho in proseče je pogledal Pavle materi v oči in se je oklenil krog vratu. Liza se je stresla, pogledala mu je v obraz, ki je bil ves tako otroško vprašujoč, plašen in odgovora proseč. Pogledila ga je po mehkih, svetlih laseh, ga poljubila in dejala:

»Pavle, Pavle, in kaj zato?«

»Ali res, res?«

»Da — res, takrat si bil rojen.«

Silila se je k smehu, pa ustnice so zadržetale.

»Torej zato,« je del tiho Pavle in se odmaknil počasnno, sedel k oknu in podprl glavo v naročje.

»No, Pavle, si žalosten?« Prihitela je k njemu in ga poljubila na čelo.

»Ne žalosten, samo — zakaj me dražijo s tem?«

»Poredni dečki so, nič ne maraj!« Prijela ga je za glavo in mu pogledala globoko v oči.

»Me imaš rad?«

»O rad, rad, mamica!« Oklenil se jo je spet in skrli glavo na njenih prsih. »Rad, rad, tako rad...« Gladila ga je Liza po licih in mu tiho govorila:

»No vidiš — rad me imaš, in —«

»In ti me imaš tudi rada, mamica?« ji je segel hitro in rahlo v besedo, »zelo rada, zelo?«

»Seveda, ti moj Pavle, moj, sa-

mo moj. Ne bodi žalosten! Pri meni si, vidiš, pri mamici, kaj ni lepo?«

»Lepo, lepo...«

Solnce je vzdrtelo v rožnatih barvah na mehkih oblakih, pordečilo jih je, potem pa je legala rahla temnina v sobo. V tesnem objemu sta ždela mati in sin, nič nista opazila teme, nič se zbal sence, časih se je stresla Liza in polna tajnega strahu pogledala Pavleta, kakor bi se bala nečesa, ki bi ga ji morda lahko odvezlo, odvezlo na veke.

Utihiil je Pavle, in glava mu je zlezla v materino naročje. Zadržal je.

Tiho je ždela Liza. Zamislila se je...

Kje so bili časi? Mlada je bila, tam zunaj nekje se je pričelo, tako lepo, tako blaženo. Ljubila je rože in ljubila je solnčne radosti — in ljubila je Petra. Zakaj je prišla megla? Strahoma je začutila hlad v srcu in možganih, strahoma je zrla skrbem in žalostim na pot. »Saj ni tako, motim se,« si je govorila časih. A, ko le ni bilo konca, ko ni ponehalo vedno pohanje in trudno borenje žrebljastih bodic in udarcev, je oslabela in odneveila.

Petih otrok se je vzveselila, vseh pet je zagrebala. Jokala je po njih, ker so morali med hladne ruše, tja ven, tja med grobove... Pri prvem se je zvijala v brezkončni bo-

li, šla bi bila za njim in z njim med rjavo zemljo. Skrbelo jo je, kako mu bo hladno in mrzlo tam, brez nje in njenih objemov. Pri drugem ji je groza stisnila vrat, pri tretjem, četrtem in petem pa so se ji zasejale globoke brazde v obraz, usahnile so ji solze, okamenela ji je duša. In ko ji je umrl, Peter, ni vedela kaj bi in kako bi. Nekako otopela je, ni vedela ali živi, ali mrje, mrje... »Ha, življenje, trdo si, trdo!« In Pavle; ta ji je ostal.

»In — če? — O — ne — ne!« Zgrabila se je za prsi, in oster strup ji je prerezal drob in mozeg. »Ti Pavle si moj, le moj in moj — ne dam te!«

Sedaj je bilo že deset let po moževi smrti. Hudo ji je bilo ves ta čas. Trdo, kruto. Omagala bi — pa življenje je zahtevalo življenja. Tih je bil Pavle, tih in miren. Ni vriskal veselja, ne skakal v radosti. Le neki blažen smehljaj mu je skrožil ustnice, če mu je prišlo kaj dobrega v obližje. Cele dneve je presedel pri materi, gledal jo je in gledal in ni obrnil očesa od nje. Je — li čutil, da trpiš? Je videl bolesti, je čutil bolesti dneva rojstva? Ni bil mlad in cvetoč obraz, skoro starikav je bil. Tisto življenje, ki je bilo še pred začetkom njegove poti, se je sklonilo in mu dahnilo poljub trdosti in ironične bolesti.

(Dalje prihoda.)

V Kamniku je razsodeno od najvišjega kompetentnega sodišča, da voli tam samo mesto in je ondotal volilni okoliš z razsodbo popolnoma določen. V zvezi temu so Kamniku zopet priklopili vas, ki je bila izključena in ne samo to, priklopili so tudi one, ki imajo slučajno kako posest ali kako zaplato v bližini te vasi. Tako so nas dvakrat opeharili in si prisloparili kukih sto glasov. Le na Ogrskem vladajo še take razmere! Tam da vlada na dan volitve zapreti slovaške volilce, ki hočejo na volišče, v kak pod in orožniki jih morajo stražiti. Ko so potem volitve končane, zavpijejo: »Ljudska volja je zmagala!« Vladni kandidat je zmagal soglasno! Seveda je zmagal, ker so bili slovaški volilci med tem zaprti na svojih podeh! Pri nas je nekoliko drugače! Danes nas še ne zapirajo, da ne moremo voliti, če pa bo šlo tako naprej, nas bodo tudi še zapirali v kake kleti. (Veselost!) Pri nas priženejo na bojišče toliko nevolilcev z orožniško pomočjo in pravijo: »Ti imajo pravico!« Upravičeni volilci pa ostanejo potem v manjšini. Če to ni podobno ogrskim razmeram, o tem naj vsak sam sodi!

Mi zahtevamo, čeravno pravijo nekateri, da nimamo programa, da bodi pri vsaki volitvi prva moč veljavni zakon.

Druga stvar, s katero se mi bistveno razločujemo od naših nasprotnikov, je

politična dostojnost.

Spominjam se tu enega dejstva iz preteklosti.

Vsi veste, da je deželni zbor kranjski ležal kakor Job na gnojišču, pokrit z neštetihi ranami, in da ni mogel ganiti nobenega uda. Klerikalna obstrukcija ga je spravila popolnoma ob moč. Vladi je bilo mnogo na tem, Joseč delazmožnost deželnega zbora kranjskega. Jaz odkrito povem, da zastopam načelo, da je vsaka korporacija, in tudi deželni zbor za to tu, da dela in naj ima tudi S. L. S. v deželni večini. Deželni zbor, ki dela, je gotovo boljši, kakor če nič ne dela in naj imajo moč v rokah tudi poslanci naše stranke. Saj so parlamentarne skupine zato tu, da delajo in ne, da uganjajo brez potrebe obstrukcijske teatre! To moje osebno načelo je bilo najbrže znano tudi vladi. Primiran sem govoriti o tem, ker lete sedaj od vseh strani na mene pritožbe, da sem kriv, da se je sklenil znani kompromis, s katerim je prišla S. L. S. v deželni zbor do večine.

Ko je bil največji kaos, to je bilo eno leto, predno se je sklenil kompromis, me je poklical ministrski predsednik baron Beck na Dunaj in me je v dolgi avdienci obdelaval, da naj jaz kot dozdevni načelnik Narodno-napredne stranke privolim, da se sklene v zbornici med našo in nasprotno slovensko stranko kompromis, ki bo omogočil, da bi začel deželni zbor delati. Odgovori sem ministrskemu predsedniku, — in tega se prav dobro spominjam, — da komaj verujem, da bi mislila klerikalna stranka držati besedo, tudi če bi jo zastavila.

Ministrski predsednik mi je nato odgovoril, — in tudi njegovih besed se prav dobro spominjam — Wenn die klerikale Partei ihr Wort nicht hält, die Regierung wird es ganz bestimmt halten! (Če klerikalna stranka ne drži svoje besede, vlada jo bo prav gotovo držala.)

Ko je nato ministrski predsednik baron Beck odstopil, je vzel pogajanje v roke deželni predsednik baron Schwarz, ki je še danes deželni predsednik. Vršila so se dolga pogajanja.

Pri tej priliki je moj prijatelj dr. Triller zahteval, da naj se v volilnem redu glede mestnih skupin izreče načelo, da volijo samo mesta in ne tudi kmečke občine, ki bi se in ki so že slučajno priklopljene tem mestom.

Dr. Susteršič je nato izjavil, da njegova stranka ne dopusti nobene izpremembe glede mestnih skupin. Izjavil je, da jamči on, da ostane status quo, kakor je, dokler se ne doseže kak kompromis glede mestnih skupin, in da se status quo v te skupini more spremeniti le takrat, če soglašata obe slovenski stranki.

Baron Schwarz je temu seveda pritril, kar je samo ob sebi umevno, ker je bilo vladno od tega, da bi bil deželni zbor delazmožen.

Zato nisimo zahtevali garancij, ker smo se zanesli na besedo, da se nič ne izpremeni; če tega ne dovolj Narodno-napredna stranka. O tem pač ni bilo izrečno govora, da se z izpremenjenimi občinskimi redom lahko izpremeni deželni volilni red. Zanašali smo se na lojalnost nasprotnikov in pred vsem na vlado. Po duhu našega dogovora

bi se ne smelo zgoditi, da se nas občinski zakon oropali sadov pošteno dogovorjenega kompromisa!

Teh sadov pa bi nam S. L. S. s svojo močjo ne mogla ukrasti, če bi vlada ne hotela. Ali žalibog, res da je le

deželna vlada kriva, da ima S. L. S. priliko, lomiti svojo zamajeno objubo.

Jaz S. L. S. ne zamerim, da je pozabila na te objube. Krvava istina je, da tiči v vsaki politični stranki nekaj kanalijskega, katere kanalijske veseli vsakega političnega potepušta. Zato se tudi pravi: Politika je slaboglasna ženska! Če nas hoče naš politični nasprotnik pritisniti ob steno s tem, da stoji danes na stališču, da glede občinskih zakonov ni ničesar obljubil, je to njegova stvar in stvar njegove politične dostojnosti. Drugače pa je z vlado! Vlada ima sredstva! Ona lahko reče: Ne dopuščam, da bi se kršil kompromis! Če vlada tega ne stori, zadene krivdva na preloemu njo in sicer v prvi vrsti. Postopanje vlade, ki je bila na omenjenem kompromisu najbolj interesirana, in ki danes S. L. S. pomaga, da uspešno loml svojo objubo, to postopanje je črn madež, ki ga deželna vlada ne bo mogla izbristati s svojega ščita. (Pritrejevanje.)

Volilci! Moje prepričanje je, da naša stranka ne sme prezirati kmeta, ki je v resnici prvi stebel dežele. Stojim pa dalje na stališču, da imet tudi meščani svojo veljavo! Interesi mest so različni od onih kmečkih občin. Zato je edino pametno, da naj meščani sami volijo svoje zastopnike in nedopustno je, da silijo kmeta, da naj pride v mesto in majorizira meščane. Pametna politika mora paziti na to, da se ne ustvarjajo umetna nasprotstva med meščani in kmeti. Tako so v Radovljici Radovljčani v prvi vrsti poklicani izraziti ljudsko voljo. Če ima kdo majhno njičico ali pašnik v mestnem okolišču, v okoliški občini pa glavno posestvo, morda na Lancovem ali v Mošnjah, ni še poklican priti v mesto in postaviti Radovljčane v manjšino! To je pač jasno!

Mislím, da se bodo tudi v S. L. S. našle kdaj bistre glave, ki bodo to uvidele in da bo končno prodrlo načelo, ki priznava vsakemu volilno pravico samo tam, kjer stanuje, kjer ima središče za svoje gospodarsko življenje. Potem se ne bo več zgodilo, da bodo odločevali v Kamniku občani iz Šmarce, v Radovljici pa kajžarji iz Lancovega! Take stvari so nevarne in roče samo nezadovoljnost ter goje sovraštvo med meščani in kmeti.

Na drugi strani sem tega mnenja, da rodi v naši deželi največ sovraštva dejstvo, da se hoče vpeljati samomoč večine, tako, da bi manjšina ne imela nobenega zastopstva.

Program naše stranke je, da se mora začeti boriti za

splošno in enako volilno pravico, pa vendar tako, da ima tudi manjšina svoje zastopnike po proporciji.

Naši nasprotniki so za proporcionalno volilno pravico samo za Ljubljano, kjer je to samo njim na korist, povsod drugod pa naj večina brez usmiljenja odločuje.

Mislím, da se mora naša stranka okleniti misli, ki jamči povsod tudi manjšini zastopstvo. Če se bo to doseglo, bomo lahko vzkliknili vzhajajočemu novemu času: »Resurrecturi te salutant!«

Končno se je zahvalil tudi domači volilec županu in deželnemu poslancu dr. Ivan Tavčarju in kandidatu

Matiju Marinčku

kličoč mu, da naj se z resnostjo in zvestobo oklene dela za narod volilci pa bodo stori, kar bo v njih močeh.

Volilni shod v Kamniku,

ki se je vršil včeraj, je bil prav dobro obiskan. Nad 70 volilcev iz vseh krogov kamniških meščanov se je zbralo v prostorni čitalnični dvorani ter s svojo prisotnostjo dalo duška slovesnemu protestu proti postopanju klerikalne stranke in deželne vlade, ki sta v ginljivi harmoniji udušila naravno večino meščanskih volilcev. Samo v Kamniku so vpisali v volilni imenik kakih 200 okoličanov. Ako bi se po tem načinu postopalo dalje, potem kurijo mest in trgov lahko izbrišemo iz deželnozbornskega volilnega reda. To niso več volitve meščanstva, ampak volitve okoliškega kmetskega prebivalstva in naša mesta in trgi bodo padli na nivo kmetijskih občin.

Shod je vodil predsednik polit. društva dr. Rihard Karba. Prvi je govoril kandidat narodno-napredne stranke g. notar Matija Marinček, kojega besede so napravile globok vtisk. Zlasti vsestransko odobravanje je žel njegov gospodarski

program za mesto Kamnik in okolič. Kot drugi govornik je nastopil dr. poslanec dr. Ravnhar, ki je v temeljitem govoru pojasnil načela, obnašanje in delovanje obeh strank, ki stopata na volilno bojišče. Označil je boj za splošno in enako volilno pravico s proporcionalnim volilnim sistemom za javne korporacije, tako za občine kakor za deželni zbor kot programatično točko narodno-napredne stranke. Pojasnil je s pravnegega stališča nevdržnost odločb glede vpisa v volilne imenike za deželnozbornske volitve takih volilcev, ki plačujejo manj kakor 8 K neposrednega cesarskega davka.

Shod je trajal skoro dve uri. Meščani volilci so zapustili shod s trdnim namenom, oddati svoj glas za kandidata narodno-napredne stranke kot protest proti klerikalno-vladnemu nasilstvu.

Novo vojaške predloge v Avstriji.

Še ni pozabljena razprava o brambni reformi in odpor, ki se je pojavil med prebivalstvom proti ogromnemu zvišanju rekrutnega kontingenta od 103.000 na 159 tisoč mož. Prebivalstvo se je z zvišanjem kontingenta rekrutov zadovoljilo samo zato, ker so obenem uzakonili uvedbo dveletne vojaške službe. Tedaj je zavladalo splošno mnenje, da ostane kontingent rekrutov zdaj za daljšo dobo neizpremenjen in da vojna uprava ne bo stavila novih zahtev.

Toda še niso dosegli najvišjega dovoljenja števila rekrutov, ker bodo še le prihodnje leto rekrutirali 159 tisoč mož, pa že govore o novem zvišanju kontingenta rekrutov za 25 do 30 tisoč mož. Baje je potrebno, da se zviša število moštva v toliko, da dosežejo polno število novi vojaški zbori.

Od vojaške strani se obširno utemeljuje potreba zopetnega zvišanja rekrutnega kontingenta. »Militär- und Marinezeitung« je že 25. februarja t. l. dokazovala potrebno zvišanje rekrutnega kontingenta. Zdaj pa se pojavlja ta potreba zvišanja z ozirom na izpremenjene politične in teritorialne razmere na Balkanu kakor tudi na oboroženje v inozemstvu.

Stanje pehote in lovcev se mora baje v najkrajšem času zvišati, ker smo v tem oziru zelo za drugimi državami. Pri pehoti in lovcih ima naša stotinja 92 mož, dočim ima v Nemčiji 141 do 159, v Franciji 127, v Rusiji 105 do 163 in v Italiji 110 mož. Tudi mirovno stanje artilerije, pionirjev in železniških oddelkov je v inozemstvu večje nego pri nas. Razven zvišanja stanja stotnij, ki bi zahtevalo mnogo več nego 30.000 mož, nameravajo baje uvesti tudi nove formacije, tako n. pr. drugi železniški polk, nove artilerijske polke in posebne stotnije ciklistov. Nadalje hočejo pomnožiti oddelke s strojnimi puškami itd. Tudi vojna mornarica bo baje v kratkem potrebovala več rekrutov, nego je bilo zračunano v brambnem zakonu. V vojaških krogih se boje, da bo nadaljno zvišanje rekrutnega kontingenta naleto na velik odpor v parlamentu. Dozdaj baje načrt še ni izdan. Zadevo šele študirajo. Vse pa je odvisno od razvoja političnih dogodkov. Če pa pride do zvišanja rekrutnega kontingenta, tedaj bo šlo za zvišanje za 25.000 do 30.000 mož. S tem bi se letni kontingent zvišal na 185.000 do 190.000 mož.

Merodajni krogi še pripominjajo, da se nova vojaška predloga v Avstro-Ogrski lahko pričakuje v najkrajšem času že zaradi tega, ker se je povečala moč balkanskih držav in ker tudi druge države pripravljajo zvečanje svojih armad.

Priprave za generalno stavko na Ogrskem.

Ker ogrska opozicija nima drugega orožja proti vladi kompromitiranega Lukaca in fanatičnega oligarha Tisze, tedaj hoče prenesti boj iz parlamenta na cesto. Ogrsko delavstvo pa je napovedalo splošno stavko. Stavkalo se bo v Pešti in v 43 provinčnih mestih. Napram tej obupni obrambi osleparjenega ljudstva, hoče vlada Lukaceva poseči po najradikalnejših sredstvih. Deset tisoč vojakov, čez tisoč orožnikov in ravnoloko policistov bo pripravljenih, da z orožjem razženejo eventualne demonstrante. Policija je prepovedala vse shode in vsako zbiranje ljudi.

Višji mestni župan peštanski je dal razobesiti po mestu tri plakate. Na prvem plakatu pravi: Taka stavka, katere javno priznan smoter je pritisniti na svobodo parlamenta z nasilstvom ali z resnim grožnjami, se lahko smatra kot vstajo po § 152.

drž. zak. Dolžnost županova je torej nastopiti z vso energijo in zagotoviti veljavnost zakonu, če bo treba, tudi z oboroženo silo, ki je na razpolaganje, in za ceno kakoršnihkoli žrtve. Na drugem plakatu se proklamirajo navedbe proti eventualnim izgredom pri stavki. Prepovedani so vsi sprevedi po cestah in zbiranja na javnih progah za časa stavke. Ob sedmih zvečer morajo biti zaprte vse hišne duri. Kakor hitro bi se iz oken metali kakki predmeti, tedaj se bo rabilo orožje. Policija, in v slučaju potrebe, vojaštvo bo nastopilo z energijo in rabilo orožje, če bi se stavka izpremenila v poulične izgrede, ali pa če bi bilo vojaštvo napadeno. Po danem signalu bo vojaštvo tudi streljalo. Tretji plakat pa opozarja občinstvo, da policija ne more nikogar siliti, da nadaljuje s svojim delom ali pa da se ne udeležuje stavke. Vendar pa bo z vso energijo vzdrževala red, da ne bo trpela nikake nezakonitosti ali nasilnosti in bo branila osebe, ki hočejo delati, kakor tudi delojemalce. Na 37 krajih glavnega mesta bodo postavljene vojaški oddelki, ki bodo šteli pol ali celo stotnijo in ki bodo v slučaju potrebe nastopili.

Kakor kažejo priprave, bo stavka trajala najmanj 14 dni. Za ta čas je delavstvo gmotno pripravljeno iz svojih lastnih sredstev. Nadalje pa ima delavstvo zajamčeno mednarodno podporo. Dejstvo je, da bo tako veliko mesto, kakor je Budimpešta, že prve dni čutilo posledice stavke. Dovoz bo zelo otežkočen, ker bodo nižji železniški nastavljenici na vseh železnikih delali pasivno rezistenco. Vsi peki bodo stavkali. V Pešti imajo sicer mestno pekarno, toda ta nikakor ne bo zadoščala vsem zahtevam. Mesarije bodo sicer zjutraj odprte. Ker bo pa delo v klavninah prekinjeno, tedaj bo prav kmalu pošlo meso. Posebno občutno pa bo pomanjkanje mleka, kajti vsi delavci v osrednjih mlekarnah bodo stavkali. Tako upajo voditelji socialno-demokratske stranke doseči, da se bo Budimpešta par dni postila. S tem hočejo vzbuditi nevoljo in odpor prebivalstva proti Tizsa-Lukacovemu gospodarstvu. Zalostno je, da smo prišli v konstitucionalni državi tako daleč, skoro do državljanske vojne.

Albanski kongres v Trstu.

V soboto ob 11. dopoldne se je pričel, kot smo že poročali, v Trstu v veliki dvorani Dreherjevih restavracije albanski kongres, o katerem v zadnjem času pišejo veliko posebno nemški listi, kongres, za katerega se tudi posebno in toplo zanima naša avstrijska nemška vlada. — V dvorani se je zbralok temu zgodovinskemu (?) kongresu kakih 95 delegatov in prišla sta tudi dva arnavtska princa, pretendent za novi prestolček albanski, in sicer princa Ghika in Kastriota. V dvorani so razvili arnavtsko zastavo, poleg nje pa črno-rumeno avstrijsko. Kongres je otvoril predsednik pripravljalnega odbora Zurani s daljšim pozdravom. Celo dopoldansko zborovanje se je nato izpolnilo z overovoljenjem pooblastil posameznih delegatov. Pri tem je prišlo do zelo burnih debat in ostrih nasprotstev.

Pri popoldanskem zborovanju, ki se je pričelo ob 4., so bili izvoljeni za predsednika Hilmosi, za prvega podpredsednika Faid beg Konicica, za drugega podpredsednika Derviš Hilmi, za prvega tajnika Fazil paša Topčani, za drugega tajnika pa Dandeli.

Predsedstvo je prevzel nato Konica beg, ki se je najprej zahvalil Avstriji za izkazano gostoljubje in pozdravil avstrijsko zastavo in avstrijskega cesarja. Albanci so pri tem živahno proskali in klicali našemu cesarju: »Cesar osvoboditelj!«. Dalje se je zahvalil Konica beg Italiji in mestu Trstu, nakar so odposlali zborovalci brzojavne pozdrave grofu Berchtoldu, di San Giulianu in princu Hohenuolu. Za častnega predsednika zborovanja sta bila izvoljena navzoči princ Kastriota in Skender beg. Princ Kastriota se je zahvalil v francoskem jeziku, ker arnavtsko ne zna. Kongresa sta se udeležila tudi zastopnika nemških interesov v Albaniji, in sicer predsednik društva »Balkanski prijatelji« v Berlinu. Julij Schmidt, ki zastopa nemške trgovske in industrijske interese (?) in dr. Schupp iz Monakova kot zastopnik nemških znanstvenih interesov v Albaniji (?) — grof Taaffe je pozdravil v imenu Nemcev Arnavte kot brate in podarjal, da so prišli Nemci na albanski kongres res ne le samo kot prijatelji Arnavtov, marveč kot pravcati brate. Pozdravljaj je bodočo veliko Albanijo, Albanci pa so pozdravljali Nemce, Avstrijo in trozvezo. Arnavt profesor Skiro je protestiral proti črno-ogrskim in srbskim pretenzijam, nacovlah Balmač je krstil pravo pravo stvarstvo med Kucovlahi in Arnavti, Madjar baron Napesa pa je dokazal,

da so Madjari in Arnavti istega pokolenja, kakor dokazujejo zgodovinske simpatije posebno prijateljsko Skender bega s Hunyadijem. Princ Ghika je navduševal Arnavte francosko, ker tudi ne zna arnavtsko in je nastopal, kar se je pozneje dokazalo, neupravičen kot oficijelni zastopnik Romunske. Princov govor so vsprejeli Arnavti silno hladno in govorili se, da bo princ Ghika v najkrajšem času zapustil Trst in albanski kongres. — Predsednik je nato prečital razne brzojavne pozdrave, med katerimi omenimo pozdrav barona Chlumeckega, Beroviča paše iz Skadra, ki želi kljub temu, da je Srb, da pripada Skader Albaniji, in brzojavko nemške knjigarne »Brochhausove«, ki je pripravljena izdati albanske knjige. Sklenili so zborovalci tudi, da prično takoj po ustanovitvi Albanije izdajati v Skadru albanski uradni list »Taraboša«. S tem je bilo zaključeno zborovanje in prvo dejanje te zanimive predstave.

Vojna na Balkanu.

Protí sedanji turški vladi.

Turški vladni organi se trudijo na vse mogoče načine zakriti nered in desorganizacijo države. »Jeune Turc« pravi, da so vse vesti o protivladnih demonstracijah pretirane. Vse izvira iz tega, da so vpriporili nekateri ljudje demonstracijo proti sedanji vladi in hoteli razdeliti proklamacijo, ki pa so jo zaplenili še v tiskarni. One, ki so vse to vpriporili, pa so zaprli. Preiskava se še vrši ter bo vlada njen izid objavila. Govorilo se je, da je princ Sabah Eddin zaplenjen v to afero. Vlada je odredila hišno preiskavo pri njegovem tajniku, ki ga pa niso mogli dobiti.

Da to vladno zakrivanje ne kaže prave slike položaja, je razvidno iz drugega carigradskega poročila, ki pravi, da so poslali vojaki iz vojašnice Selinie v Mali Aziji sultanu pismo, v katerem se pritožujejo nad vlado in protestirajo proti miru, ki bi se sklenil na podlagi Kiamilovega odgovora. Govori se, da so izjavili ti vojaki in njih častniki, ki so povzročili svoj čas padec kabineta Said paše in padec Mahmud Šefket paše, da bi izbruhnilo strahovito gibanje, če bi Turčija v mirovni pogodbi predala Odrin. Govori se tudi, da je vojaštvo sprejelo Mahmud Šefket pašo pri njegovem zadnjem posetu v Galipoliju zelo hladno. Baje so izjavili častniki, da se bodo sedaj seveda bojevali naprej, po sklenjenem miru pa bodo obračunali z njim in z vlado.

Vprašanje miru.

Kakor se govori v dunajskih podučenih krogih, je sporočil turški veleposlanik v Londonu siru Edvardu Greyu, da prosi porta velesile, da naj posredujejo med Turčijo in Balkansko zvezo. V kakšni obliki se bo vršilo to posredovanje, še ni določeno, ker se velesile v tem kratkem času še niso mogle zediniti. Najbrže bo pripravila konferenca veleposlanikov korake velesil, ni pa tudi izključeno, da bodo velesile to pot prepustile posredovalno akcijo popolnoma konferenci veleposlanikov. S tem, da se je Turčija obrnila do velesil za posredovanje, seveda ni prevzela nikakršne formalne obveznosti, da bo priznala razsodbo velesil, kakor tudi ni znano, kakšno stališče bodo zavzele države Balkanske zveze napram temu posredovanju. Upati in pričakovati pa je z ozirom na dejstvo, da se kaže na obeh straneh utrujenost, da se bo posrečilo najti izid, ki bo zadovoljil oba dela.

Tudi iz Carigrada prihajajo vesti, da narašča tam razpoloženje za mir. Celo odlični člani komiteja se zavzemajo za mir in tudi komitejski ministri uvidevajo, da je treba hitro skleniti mir. Seveda si ne upajo tega že sedaj javno izreči, ker bi bilo nasprotje med njih nekdanjim in sedanjim nastopom preveliko. Ker je skoro izključeno, da pride spomlad do važnejših vojaških operacij, se zdi, da je vse odvisno samo od tega, če in kdaj se posreči izstradati Odrin.

Iz Carigrada poročajo, da je Džavid beg odpotoval dne 1. marca zvečer. Kakor poročajo iz merodajnih krogov, njegov potovanje ni v nikakršni zvezi z misijo Haki paše. Džavid beg potuje v Berlin, Pariz in London, da pripravi tla za nekatere finančne zadeve, ki jih hoče vlada izvesti. Govori se, da se bo Džavid beg udeležil pogajanj glede prevzetja onega dela turškega državnega dolga, ki naj pripade balkanskim državam.

Boji v Epiru.

Atenska korespondenca priobčuje sledečo brzojavko iz Filipiadesa: Včeraj, t. j. 28. februarja, se

je vršila pri Molisti severno od Janine šesturna bitka med grškimi četami in močnim turškim oddelkom. Turški oddelki je bil popolnoma poražen in se je umaknil v divjem begu. Grki so ujeli kakih 180 Turkov. Turki pa so dobili ojačenja in še isti dan napadli grške pozicije, vendar so jih Grki zopet pognali nazaj. Pustili so na bojišču 12 mrtvih, med njimi 8 častnikov, ki so jih nato Grki pokopali. Grki so imeli samo 4 ranjene.

Molista leži med Liaskieviči in Konico. V celim koniškem okraju slave zmago grškega orožja.

Kako je bila osnovana bolgarsko-srbska zveza?

Francoski publicist René Puaux je pravkar izdal knjigo, ki ji je dal naslov »Od Sofije do Catalde«. V tej knjigi pripoveduje med drugim tudi o tem, kako se je osnovala zveza med Srbijo in Bolgarsko.

»Misel o srbsko-bolgarskem sporazumu«, piše Puaux, »se je rodila v Belgradu in v Sofiji ob izbruhu laško-turške vojne za Tripolitaniho. Takratni srbski minister zunanjih del dr. Milovanović je v tajni okrožnici sporočil državam trojnega sporazuma (Rusiji, Franciji in Angleški), da je Srbija za slučaj zapletajev, ki bi jih vojna lahko povzročila, sklenila, da ukrene vse potrebno v varstvo svojih interesov.

Ruski poslanik v Belgradu Nikolaj Hartvig, ki je že od leta 1909. deloval za sporazum med jugoslovanskimi državami, je skušal pozornost svoje vlade obrniti na dogodke, ki so se pripravljali, toda nihče mu ni hotel prvotno verjeti.

Tudi v Sofiji je ministrski svet v odsotnosti carja Ferdinanda in ministrskega predsednika Gešova pomisljal, sprejeti ponudbe srbskega poslanika dr. Miroslava Spalajkovića.

Razgovor, ki ga je imel ministrski predsednik Gešov s carjem Ferdinandom na avstrijskih tleh, je spremenil situacijo in ministru dr. Milovanoviću se je po daljšem konferiranju z Gešovom v železniškem kujeju med Belgradom in Pirotom posrečilo, svojega bolgarskega tovariša popolnoma pridobiti za svoje ideje.

Pogodba o srbsko-bolgarski zvezi je bila podpisana dne 13. marca 1912.

O tem dogodku so bili takoj obveščeni kabineti v Petrogradu, Parizu in Londonu.

Tudi Grška je bila poučena in je pristopila zvezi meseca aprila.

Za balkanske države je bilo največje važnosti, da končajo svoje priprave preje, preden bi bilo konec laško-turške vojne. V tem oziru so zavezniški smatrali za dobro znamenje, da so se opetovani ruski posredovalni poizkusi ponesrečili.

Vznemirjala pa jih je inicijativa avstro-ogrškega ministra zunanjih del grofa Berchtolda, ker se je ta Berchtoldov načrt smatral kot težnjo, da se Albaniji izposluje na korist Avstro-Ogrski avtonomijo in se obenem Avstriji omogoči prodiranje proti Makedoniji.

Dasi je ruski minister Sazonov ukazal vsem svojim poslanikom, naj kolikor možno podpirajo sporazum jugoslovanskih držav, vendar se v Belgradu in v Sofiji niso čutili varne, da bi se jim končno ne odtegnila ruska pomoč, zlasti ker so se bali, da bi se dunajski diplomaciji posrečilo petrogradski kabinet »odtegniti njegovim vesloslovanskim dolžnostim«. Zato so bili uverjeni, da je potrebna največja naglica. Balkanske države niso hotele, kakor se je izrazil dr. Spalajković, zamuditi edine in morda nikoli več se nudeče prilike in ko je v prvem okrožnem tednu carju Ferdinandu poročal eden izmed njegovih zaupnikov, je car lakonično pripomnil: »Prepozno!«

Štajersko.

Na naslov c. kr. štajerskega namestnika. Na dopis stavbnega oddelka pri c. kr. štajerski namestnji bi imel celjski magistrat pozvati potom posebne okrožnice celjske obrtnike, da bi se udeležili natečaja za oddajo raznih del pri stavbi višje državne gimnazije v Celju. Magistrat celjski je to tudi storil, pa razna znamenja kažejo, da je prezrila nalašč slovenske obrtnike in s tem znova dokazal, koliko mu je kot politični oblasti na točno in nepristranski izvršitvi želja in zapovedi c. kr. štajerskega namestnika. Dognalo se je pozitivno, da se je pri raznašanju dotične okrožnice popolnoma in nalašč prezrlo slovenske obrtnike. Eden od njih je tudi že protestiral proti takemu postopanju na magistratu. Njegov uradni vodja dr. Ambrožič pa seveda ni ničesar videl. Skrbelo se bode, da bodo zve-

deli za to najnovejšo svinjarijo vodilne naše neskoncionalne klike. 7 Celju, v Gradcu in na Dunaju. Obenem pa se bode poučilo stavbni oddelki c. kr. štajerskega namestnika, da se imajo pozvati za vlaganje ošetrov razglaševati tudi v slovenskih listih, če gre za državne stavbe na Spodnjem Štajerskem.

Iz Celja. Ker je g. opat Ogradi odložil zastopstvo »Slov. Matice«, je istega prevzela Narodna čitalnica, oziroma njen knjižničar g. prof. Fr. Mravljak.

Iz Celja. Kvartopirci v Narodnem domu so darovali Narodni čitalnici za njeno ljudsko knjižnico 100 K, za kar jim izreka odbor prisrčno zahvalo. Čitalnična ljudska knjižnica se je celjskim in okoliškim Slovincem silno priljubila; od novembra do sedaj se je izposodilo že skoro 2000 knjig. Posebno obiskuje knjižnico kmečka mladina, obrtniški in trgovski naraščaj ter služničad obojega spola. Dobra slovenska knjiga je pri naši mladini najboljša narodna vzgojiteljica. Z ozirom na velik narodni in kulturni pomen čitalnične ljudske knjižnice v Celju bi bilo želeli, da bi se je spomnili z doneski posamezniki in pa denarni zavodi pri svojih računskih zaključkih.

Iz Celja. Ker odide dr. Breschar na Dunaj, bode moral biti imenovan pred vsem nov komisar za celjski okrajni zastop. Kakor čujemo, se trudi celjski Nemci, da bi spravili na to mesto sebi popolnoma udanega človeka, zagrizenega nemškega nacionalca. Dr. Jabornegg in dr. Ambrožič hočeta imeti v tem vprašanju večjo besedo ko okrajni glavar sam, ki dobro ve, da ne more biti komisar v celjskem okrajnem zastopu nikak sšudmarkovski zagrizenec, temveč mož, ki pozna razmere v okraju in sočustvuje z njegovo večino, s Slovinci. Ali bi ne bilo prekričeče, da bi odločila volja štirih tisočev celjskih Nemcev proti volji 42.000 Slovincem v celjskem okraju? Mi že vnaprej najodločneje protestiramo, da bi bil imenovan kak Neme. za komisarja v okrajnem zastopu. Temu protestu bomo vedeli dati tudi drugod odločnega izraza.

Iz Celja. Zaradi pristranskega postopanja celjskega mestnega urada in štajerskega namestnika pri razpisu del za stavbo nove višje državne gimnazije v Celju so vložila društva »Naprejš«, društvo slov. obrtnikov in narodni svet spodnještajerski pritožbe pri namestniku in ministrstvu za javna dela. O tej zadevi se bode govorilo tudi v parlamentu.

Iz Gaberja pri Celju. Izpit za zidarskega mojstra je napravil pri kranjski deželni vladi z dobrim uspehom g. Franc Nerat, zidarski polir pri stavbarju Werndlu.

Iz Slov. Bistrice. Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Venčesu je razpisano del. mesto učitelja. Drugi plačilni razred, prošnje do 25. marca.

Zopet nova klerikalna žrtev učitelstva. Slavno uredništvo »Slovenskega Naroda« v Ljubljani. »Slovenski Narod« z dne 26. februarja 1913 št. 47 priobčuje na strani drugi v oddelku »Štajersko« pod naslovom »Zopet nova klerikalna žrtev učitelstva« nastopno novico: V Gaberniku pri Kostrivnici na Štajerskem se je ustrelil dne 20. t. m., kakor smo že poročali učitelj v Zetalah Flor. Trafenik. Siromak je bil globoko v dolgih in ga je baje zadnje dni posebno še »Ljudska posojilnica« v Ljubljani hudo stiskala. Ker poročanje glede »Ljudske posojilnice« ne odgovarja dejstvu, prosi »Ljudska posojilnica« sklicevaje se na § 19. tiskovnega zakona, da se priobči nastopni popravek: Imenovani Florijan Trafenik, učitelj v Zetalah, »Ljudski posojilnici« sploh nikdar ničesar dolgoval ni, in torej ne more biti res, da ga je baje zadnje dni posebno še »Ljudska posojilnica« v Ljubljani hudo stiskala. Veselošтовanjem »Ljudska posojilnica« registrovana združga z nemejeno zavezo.

Mariborske Ciril-Methodove družnice priredijo v četrtek, dne 13. sušca t. l. svoj redni občni zbor v mali dvorani Narodnega doma. Začetek ob 8. zvečer. Ker se ta občni zbor razvije redno vsako leto kot veliko v popolnem soglaju koristi prevažne naše obrambne družbe, pričakujemo tudi letos, da se snidejo vsi člani in prijatelji naših podružnic.

Iz Maribora. Pred porotno sodišče, ki prične zasedati dne 10. marca, pridejo sledeči slučaj: v ponedeljek dne 10. marca Ivan Reiter, uboj v Studencih, v torek dne 11. marca Franc Kocuvan, uboj, v sredo dne 12. marca Vincenc Prangner, bivši urednik »Untersteier. Volkszeitung«, razjaljenje časti.

Iz Maribora. (Na srbsko bojišču) se je odpeljal naš rojak g. dr. Brunon Weixl iz Maribora, ki je bil pravkar dovršil medicinske študije na češki univerzi v Pragi. Želimu

mu, da se po končani vojski zdrav in čil vrne v Maribor!

Ljudsko knjižnico v Mariboru (Narodni dom) je obiskalo meseca febr. t. l. 169 čitateljev, ki so prečitali 377 knjig. Knjižnica ima vse najnovejše knjige in je dostopna brez izjeme vsakemu. Kupi si izkaznico za 20 vin., na katero dobi 12 knjig; izposojajo se vsak torek in četrtek od 7. do 8. zveč. in vsako nedeljo od 9. do pol 11. dopoldne.

Akad. teh. društvo »Tabor« v Gradcu je izvolilo za letni tečaj 1913 sledeči odbor: iur. Filip Omladič, predsednik; med. Milko Gnezda podpredsednik; iur. Franjo Juhart, tajnik; iur. Rudolf Ročnik, blagajnik; phil. Ivan Tominec, knjižničar; iur. Ognjeslav Grandovec, gospodar; phil. Gregor Čremošnik, namestnik; iur. Jakob Božič in phil. Maks Kovačič, preglednika.

Drobne novice. Iz Pragerškega poročajo, da je prišel dne 27. februarja železniški delavec Ivan Dreo po nesreči med odbijače, ko je hotel pripeti železniški voz. Odbijači so mu stisnili prsi, tako da je bil mož na mestu mrtve. — Iz Mariburga poročajo, da je cesar potrdil izvolitev župana Langerja za načelnika in trgovca Schoberja za podnačelnika v mariborskem okrajnem zastopu. — Iz Maribora. »M. Z.« ima obširen opis riboreje v Scherbaumovih ribnikih v Šmiklavžu na Dr. p. V istih ribnikih so z velikim uspehom nastanili postvri. — Iz Slovenjgradca. V Legnu je umrl gozdar grofa Thurna, Jože Harich, 68 let star.

Koroško.

Samovoljna konflikcija slovenskih katekizmov. Povodom upravičevanja nemških lopovstev pri znani protislovenski demonstraciji pred hotelom Trabesinger v Celovcu, so Nemci z vso vneto zatrevajali, kako vneti prijatelji so napram svojim slovenskim sosedom, katerim ne marajo nikakor kratiti svojih pravic. Takrat smo jim rekli kulturožrci, volkovi v ovčjih kožah in kosmatih rokavicah. Dokaz. Na ljudski šoli v Pliberku, katero morajo vzdrževati tudi slovenski žulji, se je od nekada poučeval pouk in tudi veronauk v slovenskem jeziku. Nemško nacionalni učitelji pa so si naenkrat spomnili, da to ni prav in so popolnoma samovoljno in naravnost nasilno pobrali slovenskim otrokom slovenske katekizme. To jih zadostno kvalificira! Pozivljamo deželni šolski svet, da se informira o tej zadevi in napravi konec takemu, vsake obsodbe vrednemu postopanju.

Sveta vojska proti alkoholu se je pričela tudi na Koroškem. V nedeljo se je vršil namreč I. protialkoholni shod svete vojske v Celovcu. Govorila sta Podgoric in Kalan, ki sta poudarjala v očigled veliki škodi, ki jo povzroča nezumno uživanje alkohola, da abstinence alkohola ni zadnji namen protialkoholnega gibanja, marveč le sredstvo, da se doseže med ljudstvom zmerno uživanje alkohola.

Primorsko.

Goriški deželni zbor. Iz Gorice poročajo nekateri listi, da prevladuje v političnih krogih mnenje, da goriški deželni zbor ne bo sklican, marveč bo razpuščen. Če se bo posrečilo doseči sporazum med laško in slovensko ljudsko stranko, in sicer v svrhu ustvaritve nove deželnozbornske večine, je še veliko vprašanje.

Zveza industrijalcev v Gorici je imela svoj redni občni zbor v Gorici, kateremu je predsedoval Josip Mušič in se ga je udeležilo precejšnje število industrijalcev in namestniški tajnik Rebek, predsednik trgovinske zbornice Venuti, dež. svet. dr. Pettarin in tajnik zveze dr. Weiss na Dunaju. Na zborovanju se je mnogo govorilo o napredku industrije, razpravljalo se je o več res zanimivih vprašanjih, toda poudarjati moramo, da so bili zastopani na tem zborovanju večinoma le nemški in italijanski interesi.

Klub rezervnih častnikov se je ustanovil v Gorici. Namestništvo je že odobrilo klubova pravila.

Črnogorski vohuni. V Kotorju so aretirali orožniki Črnogorce Jova Solovića in Krsta in Simona Milovića kot črnogorske vohune.

Rešena mornarja. Parnik »Arctiduca Stefano«, last tvrdke Gerolimich je nalezl v Severnem morju na lahek rešilni čoln, v katerem sta bila dva ponesrečena mornarja. Parnik je skušal vreči mornarje rešilno vrvo, kar se je posrečilo vsled viharja šele po dveurnem trudu. Toda komaj sta mornarja vrvo pridrila, se je ta utrgala. Parnik je postal nato na po-

moč svoj rešilni čoln pod vodstvom prvega častnika in šele po dveurnem trudu se je posrečilo mornarja rešiti. Mornarja sta bila že popolnoma onemogla in sta izpovedala, da sta se rešila z nekega ponesrečenega remorkerja in da sta bila že več dni brez hrane na vihnemem morju.

Generalna stavka. Tudi na Reki se je pričelo zelo živahno gibanje za generalno stavko, ki se prične isti dan kot v Budimpešti. Stavkali bodo vsi delavci in vse delavske organizacije so že izdale tozadevne oklice svojim članom. S splošno stavko simpatizirajo celo delodajalci.

Dnevne vesti.

+ Volitev v mestni skupini Radovljica-Tržič-Kamnik bo jutri v torek. Kako bagatelizirajo klerikalci ondote volilce, je najboljši dokaz dejstvo, da njihov kandidat dr. Vinko Gregorič ni niti smatral za potrebno, da bi se predstavil volilcem in jim razvil svoj program. Če kandidat Gregorič že pred volitvami tako prezira in omalovažuje volilce, kako naj potem le-ti še pričakujejo, da bo uspešno zastopal njihove interese v deželnem zboru, ako bo izvoljen za poslanca? Zato pravimo: Kdor izmed volilcev v Radovljici, Tržiču in Kamniku drži kaj na-se, ta ne bo volil dr. Gregoriča, marveč bo oddal svoj glas narodnemu kandidatu c. kr. notarju Matiji Marinčku, ki je znan po vsi Oorenski kot mož značaj, kot mož neumornega dela, kot mož, ki ne gleda ne na levo, ne na desno, kadar je treba komu pomagati, skratka kot ideal slovenskega rodoljuba, kakršnih je dandanes le malo na Slovenskem! Notar Marinček je pred svojimi volilci tako v Tržiču, kakor v Kamniku in Radovljici razvil svoj program. Iz tega njegovega programa je razvidel vsakdo, da je kandidat mož, ki je pripravljen za svoj narod, za svoje volilce vse storiti, vse žrtvovati, kar je v njegovih močeh. In da bo te svoje obljube tudi vestno izpolnil, ako bo izvoljen za poslanca, za to jamči vsa njegova preteklost, vsa njegova sedanjost, njegov kristalno čisti značaj. Če ni kjerkoli drugje pri kakem drugem narodu kandidiral mož takih vrlin, bi bil izvoljen soglasno brez protikandidata! In pri nas? Nadejamo se in pričakujemo, da bo vkljub znani klerikalni lopovščini v Kamniku zmagal kandidat Marinček, ki bo gotovo kot poslanec samo v čast mestom, ki jih bo zastopal!

+ Klerikalci love uradnike. Najodličnejša lastnost klerikalcev je — nesramnost. Ti ljudje so tako nesramni, da se ne ustrašijo prav nobenega zločina, če jim kaj koristi obeta, pri tem pa delajo najnedolžnejše obraze. To vidimo sedaj pri pripravah za jutranjo deželnozbornsko volitev v mestni skupini Kamnik-Radovljica-Tržič. Klerikalci so ogoljufali! mestne volilce s tem, da so v imenik volilcev protipostavno spravili kmečke volilce; s pomočjo kmečkih volilcev hočejo mestne volilce oropati zastopstva v deželnem zboru, v isti sapi pa so tako nesramni, da pripovedujejo ogoljufanim mestnim volilcem, kako jih ljubijo in kako bodo zanje skrbeli. Seveda je pri tem vsaka beseda laž in prevara. Telefon! Samo popoln nevedežec more sesti na te limanice, samo popolnoma nepodučen človek more verjeti, da je mogoče tako napraviti telefon, kakor ga obetajo klerikalci. Električno centralo! Zavržnica je popolnoma zavožena, tako zavožena, da so morali dela ustaviti. Deželi preti velkanska izguba in sicer izguba, če to centralo dograde, in izguba, če je ne dograde. To ve danes že vsak človek — pa vendar se upajo klerikalci na te limanice loviti volilce. Vrhunec nesramnosti pa je, kako love klerikalci uradnike. Odkar so klerikalci vrgli v deželni zbor besede »uradniki žro, žro in žro« so vedno z železno doslednostjo preganjali in zatirali uradnike in jim škodovali s hudobijo, ki jo zmore kaj klerikalcev. In še v zadnjem času, pri razpravi o službeni pragmatiki v drž. zboru, se je pokazalo, da nima uradništvo v cel Avstriji tako infernalno zlobnih sovražnikov kakor so slovenski klerikalci. Zdaj pa zavijajo ravno ti ljudje oči in govore, da uradniki nimajo boljših prijateljev od — klerikalcev. Naravno je, da mora tako brezprimerne nesramnosti razburiti in razžaliti vsakega uradnika. In za kandidata take stranke naj glasujejo uradniki? Nam se to zdi nemogoče, izključeno!

+ Iz deželnega odbora. Ustanovi se pod zastavo odličnih »gasilcev« Belc in Lavtizar nova deželna gasilska zveza, ki naj uniči že obstoječo, po deželnem odboru bojkotirano zategadelj, ker ni hotela postati politična organizacija klerikalne stranke. — Na deželni kmetijski šoli na Ormu se ustanovi posebni »ga-

silski kor«. — Deželni vladi se priporoča, da razpusti trški gospodarski odbor v Litiji, ker se je na nekem sestanku tržanov baie — zabavljalo čez deželni odbor (!), kar je smatralo za upornost. (Pripomba stavčeva: Če bo naš rahločutni deželni odbor skušal na ta način kaznovati vse javne korporacije, v katerih se zabavlja čez to našo dično deželno upravo, potem bo treba razpustiti vse občinske odbore, gospodarske odseke in cesne odbore od prvega do zadnjega.) — Kranjski deželni štipendisti na c. kr. visoki živinovzdravniki šoli na Duraju so bojkotirali od vseh svojih kolegov brez razlike narodnosti, ker so se zavezali sodelovati pri znanih kurzih za organizacijo prve pomoči pri porodih in nesrečah. Deželni odbor je mnenja, da se napačno tolači to akcijo, ki nikakor nima namena, vzgojiti kake živinovzdravnške mazače ter bo stvar v obrambo svojih štipendistov na pristojnih mestih primerno pojasnil. — Na podlagi javnih ofertnih razpisov se odda zgradba deželne ceste Suhi dol - Lučna - Trata (okraj škofjeloški) najnižji ponudnici tvrdki R. Fischeer in Komp. za pavšalno ceno 122.000 K, cesta Črnomelj - Vinica za pavšalno ceno 171.000 K tvrdki Lončarič in preložitve ceste Trojana-Zagorje podjetniku Jeličič za 14.200 kron.

+ Nemci — bratje Albancev. Albanskega kongresa v Trstu se udeležuje tudi grof Taaffe, sin bivšega ministrskega predsednika. V soboto je imel na kongresu pozdraven govor, v katerem je med drugim naglašal, »da so Nemci prišli na albanski kongres ne kot prijatelji, marveč kot bratje Arnavtovi«. Torej Nemci so bratje Arnavtovi! Bravo! O Arnavtih piše ugledni italijanski publicist Torre v milanskem »Corriere dela sera« to-le: »L'Albania è ancora un paese barbaro, il paese più barbaro che vi sia in Europa, un paese che specialmente nel centro viva in anarchia feudale.« (Albanija je še dežela barbarska, dežela bolj barbarska, kakor katerakoli v Evropi, dežela, ki živi zlasti v notranosti v fevdalni anarhiji.) In na drugem mestu piše isti Torre: »che l'Albania barbara sara un elemento d'inciviltudine per tutti i popoli balcanici e per gli europei« (da bo barbarska Albanija element neprestanih nemirov za vse balkanske narode in za vso Evropo). In bratje teh barbarov so Nemci, kakor Nemci sami pravijo. Če bi bili torej zlobni, bi rekli, da so Nemci kot bratje barbarov tudi barbari in da imajo iste lastnosti, kakor njihov bratski narod arnavtski, toda ker smo dostojni in pošteni ljudje, tega ne storimo, pač pa izražamo odkrito svoje mnenje, da je za nemški narod, ki polaga toliko važnost na svojo kulturo, naravnost poniževalno, ako ga njegovi lastni sinovi v svoji zabitosti in zaslepljenosti postavljajo na isto stopnjo, kakor barbarske, divje Arnavte!

+ Kdaj Kočevarji ne znajo slovenski? Znano je, da Kočevarji, ki krošnjarijo po svetu, znajo prav dobro slovenski, in tudi doma občujejo s Slovenci navadno v slovenskem jeziku, posebno če od njih kaj potrebujejo. Zgodi se pa dostikrat, da tak Kočevar kar naenkrat zataji znanje slovensčine, če mu to kaj dobička obeta. Tak zanimiv slučaj se je zgodil te dni pri novomeškem okrožnem sodišču. Znani Georg Perz, ki je bil svoj čas v Srednji vasi, zdaj je pa v Sp. Nemški Loki. Mož je sklenil z neko Slovenko oziroma Belo Kranjico kupčijo, iz katere se je izcimila civilna in končno tudi kazenska pravda. Pa glej, ta Perz, je pri sodišču trdil, da ne zna slovenski, dasi je doslej vedno slovenski znal, če ne perfektno, pa vsaj tako dobro, da je lahko slovenski občeval. Za dokaz, da ne zna slovenski, se je skliceval na razna spričevala županstev in župnih uradov, dočim so različne verodostojne priče potrdile pri sodišču, da zna Perz slovenski. Sodišče je verjelo pričam in ne spričevalom. Ali se bo deželni odbor kaj zanimal za tista županstva, ki so izdala napačna spričevala in s tem hotela prekanjenemu Kočevarju pomagati, da bi oškodoval pošteno žensko?

+ Je že zopet izginil! Namreč odgovorni urednik »Slovenčev«, ker bi se imel dne 8. t. m. zopet zagovarjati pred porotnim sodiščem zaradi častikraje. Razprava se je morala kakor po navadi preložiti, ter se obtoženemu uredniku vabila ni moglo pravočasno dostaviti. Taka je morala klerikalnih žurnalstov in radovedni smo le, koliko časa se bodo še smeli ti pošteni očito in javno norčevati iz justice. — No, pa saj je v polnem teku akcija deželnega odbora za izčiščenje imenika porotnikov. Sapienti sat!

+ Iz srednješolske službe. Deželni šolski svet kranjski je imenoval »prohibiranega« učiteljskega kandida-

data Vencja Kalana za suplenta na državni gimnaziji v Novem mestu.

+ Iz ljudskoškolske službe. Za suplentinjo na ljudski šoli v Zirihi je imenovana namesto obolele učiteljice Marije Močnikove dosedanja učiteljica na Lichtenturnovem zavodu v Ljubljani gđc. Franciška Vrhančeva. Za prov. učiteljico in voditeljico enorazrednice na Golem je imenovana suplentinja Ana Vandalova, za suplentinjo v Kostanjevici in sicer namesto obolele učiteljice Franca Grajlana bivša volonterka v Litiji Stanislava Meškova.

+ Iz politične veterinarske službe. Okrajni živinodržavnik v Krškem Ivan Rajer je imenovan ad personam za višjega okrajnega živinodržavnika.

— Jubilej. Dne 14. t. m. praznuje monsignor g. Tomo Zupan, profesor v p. itd. petdesetletnico duhovništva.

— Ustanovniki Socialne Matice. Socialni Matici so pristopili tekom meseca januarja t. l. kot ustanovniki sledeči gospodje: Dr. F. Iličič, predsednik »Slov. Matice« v Ljubljani; Mihael Vošnjak v Gorici; Dr. Karel Slanc, odvetnik, Novo mesto; dr. Ivo Šubelj, sekcijski svetnik, Dunaj; dr. Pavel Turner, Maribor; Tomo Sorli, notar, Podgrad; dr. Š. Sagadin, Ptuj.

— Iz Simon Gregorčičeve javne ljudske knjižnice v Ljubljani, Wolfova ulica 10/L si je meseca februarja izposodilo 1153 obiskovalcev 3090 knjig; 50 knjig več kot prejšnji mesec in 1669 knjig več kot meseca februarja l. 1912. Povprečno vsak dan 115, kar znese prirastek od prejšnjega meseca za 17. Knjižnica šteje sedaj nad 5560 knjig. V zadnjem času se je posebno spopolnil nemški oddelak tako, da zadovoljuje tudi najbolj izbirčne čitatelje. Posebno slovenske dame, ki žalibože prerade zahajajo v tuje knjižnice, se v ljudsko vabi, da si tudi one izposojujejo iz največje slovenske Simon Gregorčičeve knjižnice, ki je odprta vsak delavnik od 4.—8. ure zvečer in ob nedeljah ter praznikih od 9.—12. ure dopoldne. Pristojbina za vsako izposojeno knjigo znaša samo 5 vinarjev. V knjižnici se dobi tudi tiskan katalog.

— Albance je hvallil pa kolo je ukradel. Te dni je bilo. Večja družba je sedela v neki gostilni na Tržaški cesti pri bokalu rujnega vinca in se dobro imela. Ko je bilo razpoloženje najboljšje, je stopil v gostilniško sobo »vandrovce« ter zaprosil za kak dar. Dobrodušni delavci so mu veleli, naj se kratkoma vsede k njim za mizo in naj je in pije, kolikor mu srce poželi. Tuje si ni dal to dvakrat reči: vsedel se je k družbi ter jedel, zlasti pa pil kar za dva. Mož se je kmalu razvnel, vino mu je pač zlezlo v lase, ter jel praviti, da je Nemeec in da je kot tak sovražnik Slovanov. Delavci so vse mirno poslušali. To je tuja tako ojunalo, da je jel zabavljati na Srbe in Bolgare, ki so baje sami divjaki, roparji in kočstrunski tatovi, v nebo pa povzdigovati Albance kot narod samih junakov. Tudi te zabavljice je družba mirno vtaknila v žep ter tuju pridno nalivala vino v kozarec. In ko se je »vandrovce« pošteno napil in najedel, se je poslovil in izginil. Družba se je zabavala naprej, ko pa so se razšli, so opazili, da je enemu izmed njih zmanjkalo kolesa, s katerim jo je iz hvaležnosti za pogoščenje popihal njihov »albanski prijatelj«. Ta zgodba se pripoveduje na Tržaški cesti v veliko zabavo neprizadetih, v nemalo jezo prizadetih. O ti preklicani »albanski prijatelji«!

Šmartno pri Litiji. Dne 22. in 23. t. m. poslovili smo se od gosp. Demšarjeve, dolgoletne tukajšnje učiteljice, katera je po volji božji, bolje rečeno — na ukaz našega nam toliko priljubljenega dekana, morala biti predstavljena v Cerklje na Dolenjsko. Prvi dan priredilo ji je naše pevsko društvo »Zvon« lepo podoknico, nato pa vsa narodna društva prisrčen sestanek pri gosp. Robavsu. Zbralo se je vse; vsi loji so se udeležili ter tako pokazali, kako priljubljena je bila gospodična. Napitnica je sledila napitnici, vsak je dal duška hvaležnosti od nje, ki je služila v Šmartnu 26 let, in ogorčenja provzočiteljem njenega odhoda. Glinjivo je bilo videti, kako so ji stiskali roke in zahvaljevali se moške-četle in mladeniči, nje bivši učenci. Šmarske dame izročile so ji lepo gardinjero v spomin. Drugi dan pa so se poslovili od nje prijateljice in prijatelji iz Litije pri gosp. Zoretu. Naslednje dni pa so hodile matere in odrasla dekleta — bivše učence — kar trumoma poslavljati se in s solznimi očmi zahvaljevat za njen pouk. Tarnale in povpraševale so, zakaj odhaja, ko je bila vedno tako dobra. Pa nikar ne mislite, da so bile to same liberalke, ne — bila so dekleta iz Marijine družbe. Vsa občina obžaluje nje odhod in obsoja pro-

vročitelj, dekana in peka Drčarja, ki misli na ta način nositi največji zvonec in postati župan v Šmartnem. No, saj ima kopico otrok — ali se ni bati, da se to enkrat maščuje nad njim? Ali ga še ni izučilo, da je prepoved: Kdor drugim jamo kopije itd. — še v veljavi? Kajti ravno v njegovi hiši je zavladalo, da mora g. Demšar tja nekam k Vipavi; češ, v dveh dneh mora že iti; a zmotili ste se. Gospodična odhaja še le jutri, med tem ko je moral par dni po istem veslju oditi sam pek v 24 urah k vojakom v Dalmacijo. Prst božji! Pazi, da se še kaj nekakega ne pripeti. — Drugi, ki je bil tudi hud sovražnik gđcne Demšarjeve, bil je kaplan Krische (ki sedaj ujška zamaknjeno Johanco tam pri Kamniku in ji gotovo rad briše krvave kaplje nad srcem), tudi on je moral oditi mnogo preje iz Šmartna nego gospodična, in sicer prav hitro, zakaj — to ve on in tudi mi. Največji preganjalec in smrtni sovražnik, to je pa, iz kaplana postali dekan. Pod pogojem, da uniči v Šmartnu in Litiji vse, kar je napredno in spreobrne proklete liberalce, postal je dekan, in res takoj, ko je prišel, pričela se je njegova sveta gonja. Preslepil je z njegovo priliznjeno hinavščino kmete, da so izrinili iz občinskega odbora najbolj poštene in spoštovane moške; kako se je to zgodilo, povedal am je g. Pollan. Na vse kriplje se je trudil dobiti našo in litijsko gasilno društvo v svoje roke; uničiti pevsko društvo »Zvon«, posojilnico. Spravil takratnega predsednika društva »Zvon« pred porotnike, da bi bil kaznovan, in mu provzročil še mnogo škode in sitnosti. Zapeljal zdravstveni zastop v podpis neke nezaupnice itd. A vse mu je spodletelo. Te dneve naj bi prišel k sestankom in sprevidel bi Matevžek, da še davno ni in ne bo dosegel svojega cilja. Po hišah kmečkih naj gre te dni in povsod bo de laško zvedel, kako se o njem misli in govori, in še na huje bo de naletel o takrat, ko je hotel nabirati podpise proti gospodični Demšar, kar je moral opustiti — hočeš, nočeš! Sedaj šele kipi in vre, no, pa kar se seje, to se tudi žanje. Kaj so vredne njegove prisrce pred živim Bogom z monštranco v roki, da odpušča vsem njegovim sovražnikom, kaj vredne njegove pridige in maše, katere daruje s smrtnim sovraštvom v srcu in maščevalnostjo? Najlepša ocena prilig, posebno nedeljske, pa je prišla iz ust starih in pobožnih ženic, ki so že v cerkvi, posebno pa še zunaj dale duška ogorčenju, češ: Mi torej moramo odpustiti, drugače je spoved neveljavna, on pa bere mašo, pa toliko sovražni učiteljico, da jo je proč spravil, in ne odpusti nikomur, kogar se loti — to je pa že preveč. Tudi za njega pride plačilo in morda prav kmalu, takrat pa bo prepozno za obžalovanje. Vam pa, gospodična Demšar, želimo še enkrat obilo sreče in zadovoljstva na novem službenem kraju. Bodite prepričani, da Vas ohranimo v najboljšem spominu in hvaležnosti. S ponosom lahko rečete: Prestavili so me, a mojeja značaja mi pa niso zamogli vzeti! Na zdar!

Iz Mirne na Dolenjskem se nam piše: Kakor ste že poročali v cenjenem listu, je bil kantinerki g. Sattlerjevi v topliški vojašnici ukraden siv konj z opravo in vozom; zdaj vam sporočamo o veselju in koncu novih, »gospodarjev« lepega šimelčka. Dne 28. svečana okrog poldevh popoldne se pripeljeta v zelo veseljem razpoloženju dva možakarja — eden v starosti kakih 40 let, drugi kakih 20 let — pred gostilno g. Ivana Bulca v Mirni; z njima je prišel posestnik Smrekar iz Brezovčice pri Mirni; s tem sta ukradenega konja zamenjala za njegovega slabjšega in si pri tem pridobila pripajo 131 K. Smrekar, veselo dobre kupčije, ponudi v imenu znancev g. Bulcu voz v nakup ali zameno, češ, storiš še tudi ti dobro kupčijo. Prekatenemu Bulcu pa se je stvar koj zdela sumljiva in pripomnil je Smrekarju, da je skoro gotovo napravil slabo kupčijo in da lahko izgubi konja in denar. Smrekar je g. Bulca vprašal za svet, kaj naj stori in g. Bulc mu je odgovoril, naj se posvetuje z orožnikom. Ker pa orožniška postaja še ni bila obveščena, da je konj ukraden ni vedela vprašalcu ničesar svetovati. Samo posredovanju in intenzivnemu zasledovanju g. Bulca se je zahvaliti, da ptička nista utekla roki pravice. Na vprašanje, od kod da prihajata in kam potujeta, sta izjavila, da je eden njiju mesar iz Ljubljane in da gresta v Skočijan kupovat vole; ker pa s težkim vozom vsled utrujenosti konja ne moreta naprej, sta prisiljena voz zamenjati proti primerni odškodnini. Za mešetarja se je ponudil g. Alojzij Sajca, a spoznal je kmalu, da je stvar sumljiva in ponovno opozore orožniško postajo. Čim se je pa prikazalo orožništvo, je eden tatov ubežal, a posrečilo se je oba tatova aretirati in odvesti v zapor v Trebnje. Kdo sta tatova, se še ni dognalo.

Iz Zirovnice na Goranjskem. Pred kratkim se je poslovila od nas poštna ekspedientinja gđc. J. Kapelle, ki je pri nas dočkala svoje štirideseto službeno leto. Gđc. J. Kapelle je bila toli priljubljena in blaga v službi in zunaj službe, da se nam zdi, da smo z njo mnogo, mnogo izgubili. Želimo ji v pokoju še dolgo vrsto let nekajlene sreče.

Zavod za oglaševanje v Zagrebu. Že šest let obstoji zavod za oglaševanje K. Vranešević v Zagrebu in si je med tem časom stekel lep ugled in obstanek. Kakor so taki zavodi v velikih mestih vsakega večjega podjetja, se pri nas ni mogel razviti tako, kakor bi bilo v primeri z ostalimi takimi zavodi, da se razvije. Pri nas je ta ustanova še premalo poznana, zato pa občinstvu in zlasti našim podjetjem naznanjamo, da taki zavodi prevzemajo oglase za vse časopise in koledarje ter skrbe za celokupno reklamo posameznih odjemalcev. Trgovska podjetja, ki oglašujejo potom takega zavoda, dobivajo neposredno od njega od časa do časa priloge z računom. Priporoča se zato tej ta zavod slav. občinstvu, kakor tudi cenj. trgovskim podjetjem, ki jim gotovo kar najvesneje postreže.

Kinematograf »Ideal«. Senzacijska detektivska privlačnost »Papirna sled«, ki se predvaja samo še danes, je kar najbolj uspela in vzbuja napeto pozornost od začetka do konca. — Tudi ostale slike so jako lepe, posebno Pathe »Zunal« je velezanimiva. — Jutri nov spored s krasno dramo »Zensko srce«.

Aretovanil sta bile slaboglasne Terezija Štrajnerjeva, rod. iz Drenja pri Dolenjskih Toplicah in Franciška Jesenškova, rod. iz Kumpolja pri Kamniku, ker imata za mesto prepovedan povratek, a se še vedno povračata nazaj.

Pilnovka je eksplodirala v soboto dopoldne zidarju Alojziju Delschavio, katera mu je pri delu svetila v kanalu na Sv. Petra nasipu ter ga kos železa na obrazu tako poškodoval, da je moral iti v deželno bolnišnico.

Žepna tatvina na trgu. V soboto dopoldne je bila na Vodnikovem trgu strojarjevi ženi Jožefi Rantovi iz žepa ukradena denarnica, v kateri je imela manjšo vsoto denarja in listke tvrdke Reich.

Kolo ukradeno je bilo v soboto zvečer iz veže hiše št. 3 na Tržaški cesti nekemu slugi. Kolo je tvrdke Puch, je precej obrabljeno ter vredno 80—100 K. Tatvine je sumljiv neki tujec, ki je baje odšel proti Trstu.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odpeljalo v Inmost 20, na Dolenjsko pa 17 Hrvatov. Z Dunaja je prišlo 10 Kočevarjev, iz Amerike pa 96 Hrvatov in Slovencev.

Izgubljeno in najdeno. Neka učenka je izgubila prost bankovec za 10 K. — Dijk Slavko Tancik je našel zlat možki prstan. — Trgovec Josip Bahovec je našel zlato verižico s štirioglatim obeskom. — Mizar Ivan Vogelj je našel staro konjsko odejo. — Poddesetnik Karel Ipavec je našel črno pleskano pumpo za kolo. — Mestni policijski stražnik Franc Majerič je našel naglavno ruto.

Narodna obramba.

Družba sv. Cirila in Metoda je prejela na poziv Ciril-Methodovih podružnic v Matenji vasi »svojnjo odškodnino«: g. V. Hyhlik, Prestranek, je poslal 10 K. Pri odhodnici gđcne. Kristine Demšar nabralo se je v gostilni gosp. Ign. Zoreta v Črnom potoku 26 K 30 v. — Znani dobrotnik Ciril-Methodove družbe, Josip Sedel iz Sp. Šiške jej je daroval v veseli družbi zopet 20 K; vsoto je izročil gosp. župan Seidl. — Podnanski kmetijski fantje so nameravali prirediti 2. februarja malo veselico v korist Ciril-Methodovi družbi. To veselico pa je onemogočil dež. V sled tega so zbrali zavedni fantje med seboj 21 K 54 vin. in jih poslali družbi. — Živio! — G. načelnik Ciril-Methodove podružnice v Braslovcah Iv. Kreft je poslal 16 K, nabranih v gostilni Grad ob veselici. Hvala!

Novih velikonočnih razglednic letos ni založila družba sv. Cirila in Metoda. Ima namreč precejšnje številno lanskih razglednic in še od prejšnjih let v zalogi. Cenlene rodoljubne opozarjamo na to narodno blago in prosimo, da razpečajo to veliko noč vso družbino zalogo in jo spremene v denar. Vodstvo pa oskrbi za drugo veliko noč gotovo zopet novih in pomembnih razglednic.

»Sopek povestic« je izdal znameniti slovenski rodoljub gospod Lamurski in daroval nekaj izvodov Ciril-Methodovi družbi. Vodstvo razpošlje te knjižice na nekatere znane naslove. Pisatelj ni določil knjižične cene, tudi družba je ni zarezala, pričelo pa je poslati položnico za pro-

stovoljne prispevke z naslova prejetih knjižic »Sopek povestic«.

Društvena naznanila.

XXX. redni občni zbor pevskega društva »Slavec« se vrši v soboto, dne 15. marca z običajnim dnevnim redom.

Društvo slov. trgovskih sotrudnikov je priredilo v soboto, 1. marca ob 9. zvečer svoj plesni venček v dvorani hotela Tivoli. Prireditev je bila dobro obiskana in je to najboljši dokaz priljubljenosti tega društva med širšim občinstvom. Sviral je neumorno salonski orkester: Sokola I. pod priznanim spretnim vodstvom brata G. Accetta. — Pri prvi četvrtki je plesalo 50 parov, mladina pa se je ob zvokih godbe do ranega jutra.

Društvo nižjih mestnih uslužbencev v Ljubljani je imelo v nedeljo dopoldne v mestni posvečevalnici svoj redni občni zbor, katerega so se udeležili skoro vsi uslužbenci. Zborovanje je vodil predsednik gosp. Bevc, ki je po običajnem pozdravu konstatiral, da je društvo v zadnjem letu nepričakovano dobro napredovalo tako v moralnem kakor tudi v finančnem oziru. Posebno dober uspeh je izkazala društvena veselica v Mestnem domu, ki izkazuje v računu 548 kron 48 vin. čistega dobička. Iz tajnikovega poročila — poročja tajnik g. Bizjak — izvemo, da je društvo vložilo na občinski svet prošnjo za podporo društva, prošnjo za izboljšanje plač šolskih slug in čuvajev na Gradu in prošnjo za magistratne sluga, da se jim vtejejo v razrede vsa službena leta na magistratu. Ob priliki godovanja g. župana dr. Ivana Tavčarja je društvo jubilantu čestitalo. Gospod župan je daroval društvu 50 kron. — Blagajnik g. Berghauser je poročal, da znaša društveno premoženje 1100 kron, včevši vsoto 548 kron 50 vin. — dobiček veselice — katera vsota je naložena v posebni hranilni knjižici. Ob tej priliki so zborovalci izrekli toplo zahvalo občinskemu svetnikom, posebno pa gospodu županu in naprednim občinskim svetnikom, ki so veliko pripomogli k tako lepemu uspehu prireditve. Na predlog pregledovalca računov g. Zupančiča je izrekel občni zbor odobro absolutorij. Pri volitvi predsednika — nekateri so zahtevali brez navedbe tehničnih vzrokov zahtevo z listki — je bil izvoljen za veliko večino dosedanji predsednik g. Bevc. V ostali odbor pa so bili izvoljeni: za podpredsednika g. Ničman, za tajnika g. Bizjak, za blagajnika g. Berghauser in za odbornike gg. Bricelj, Lumbar in Jontes, za revizorja pa gg. Zupančič in Hribar. Glede spremembe pravil se je naročilo odboru, da izvrši v to delo in se po dovršeni preureditvi skliče v ta namen izredni občni zbor. — Nato je poročal obč. svetnik g. prof. Reisner, kot načelnik pragmatičnega odseka o novi službeni pragmatiki za mestne uslužbence. V imenu g. župana je poročal profesor Reisner, da bode pragmatika rešena še pred Veliko nočjo in da bo ta pragmatika boljša kot ona državnih uslužbencev. Slugam se bodo štela v razrede vsa službena leta na magistratu, pokojnina za vdove in preskrba za sirote mestnih uslužbencev se zvišeta za 50%. Sploh bodo deležni zboljšanja vsi nižji mestni uslužbenci, ker je pragmatični odsek vpošteval vse prošnje društva — Obenem je poročeval poročal pooblaščen od gosp. župana, da se bode tudi prošnja za podporo društva ugodno rešila. — Končno se je predsednik g. Bevc ponovno zahvalil županu in vsem, ki so društvu naklonjeni za njihovo pozornost in zaključil zborovanje.

Podružnica S. P. D. v Vipavi priredi v soboto, dne 8. marca ob 8. zvečer v hotelu »Adrija« predavanje o Carigradu s skioptičnimi slikami.

Akad. društvo slov. agronomov »Kras« na Dunaju priredi svoj četrti redni občni zbor 4. marca ob 8. zvečer v gostilni »Zum Kleeblatt« (XVIII. Mitterberggasse 33) z običajnim sporedom.

Slovensko dijaštvo v Pragi. III. slovenski večer se vrši v sredo dne 5. t. m. ob 8. zvečer v Narodnem domu na Kralj. Vinogradih. Ti slovenski večeri naj seznanijo slovensko dijaštvo med seboj, kar bode gotovo velikega praktičnega pomena v poznejšem skupnem političnem in gospodarskem delovanju. V sredo je zadnji večer pred velikonočnimi počitnicami z godbenimi in pevskimi točkami, po programu ples. Zeleti je, da se udeležijo vsi slovenski dijak-pevci. Po Veliki noči se vrši še en večer v večjem obsegu, pozneje se bodo prirejali izlete. Prijatelji slovenskega dijaštva dobrodošli.

Prosveta.

Iz gledališke pisarne. Jutri, v torek, se ponovi za nepar Rossinijeva komična opera »Brivec Seviljski«. V četrtek, dne 6. marca gozp. Danilu

za častni večer Sem. Benellija, tragični poem »Amore dei tre re«, ki po svoji pesniški dikciji in globoki ideji celo nadkriljuje istega pisatelja efektno dramo »Cena delle beffe«. Slovenski prevod je preskrbel po italijanskem izvirniku pesnik Alojzij Gradnik.

Gostovanja v slovenskem gledališču. Intendanca je radi gostovanj v dogovoru z nekaterimi člani hrvaškega gledališča v Zagrebu. Gospodična Mira Korošičeva je obljubila svoje sodelovanje v »Toski«; nadalje gostujejo gospa Polakova, operna tenorista gg. Jastrzebski in Lowczynski, operetni tenorist gosp. Strmac in gosp. Borštnik, ki bo igral okrog Velike noči Kantorja v Cankerjevem »Kralju na Betajnovi«.

Slovensko gledališče. »Brivec Seviljski« še vedno zabava. Gledalec posluša, kako se je zaljubil stari doktor Bartolo v svojo varovanko lepo Rozino. Nerodno je napravil, ker ona je mlada in seveda ji je srce na strani mladega grofa Amivive. Ta ima za pomagača dušo seviljskega življenja, brivca Figara. Verujemo mu, da je bil za svoj čas — sto let je že minilo od takrat — naravnost rafiniran fant. Umisli si je n. pr., da se preobleče grof v vojaka in prilomasti pijan v sobo Rozine. In še druge stvari. In muzik Bazilij tudi zabava s svojo staro in dobrohotno grotesknostjo. Kazalec na desni ima trikrat daljši kakor mi, navadni ljudje. In ko odide zvečer s svečo, jo prične nazaj in postavi na mizo. Posvetil si je: zdaj bo že videl po temnem hodniku in našel vrata! In vse medtem se bliža veseli konec. Pred sto leti in še več so znali že ravnotako kakor znajo pri veseloigrah danes: on in ona se poročita, ali vsaj tako zares poročita, da gre človek, kar se njiu tiče, zadovoljen spat. To prijaznostarinsko dejanje prepleta lahka in skočna Rossinijeva godba, po kateri kar mrgoli prijetnih in gladkih melodij. Sopran žrgvolski s tenorjem, pa drobi vmes na vso sapo še bas ali bariton, da ne zaostane šegavost glasbe za porednostjo teksta. In tudi kregajo se po notah. V splošnem je bil začetek pust, poznej pa se je razvil na odru živahno življenje. G. tenorist Harfner se je naglo razpel in razigral. Začetna serenada mu je delala težave, pozneje je bil prav dober kot vojak in enako kot goljujivi Bazilijev učenc. Gđc. Rihtarjeva je postavila na oder ljubko, lepo in skočno Rozino. Prepričala nas je o svoji pevski sposobnosti in pokazala zlasti v vložko v drugem dejanju mnogo virtuoznosti. Vloga se ji zelo prilaga. Vso hvalo zasluži gospod Križaj, ki je podal starega Bartola s primerno komiko in z lahkoto in lepoto obvladal svojo utrudljivo pevsko partijo. Enako sodi vse priznanje gosp. baritonistu Fajfarju. Bil je mlad in gibek Figaro, ki služi s svojo zvitostjo cekine. Svojo naporno pevsko nalogo je rešil sigurno in spretno. Daljšo vlogo je imel še gosp. Bukšek, ki je s svojim močnim in zvočnim glasom imponiral. Tudi igral je prav dobro. V zadnjem času je sploh že parkrat opozoril nase. Omenjam dijaka-anarhista v »Vrtoglavicah« in Orfeja v opereti, ki smo jo nedavno videli. Ostali so ugajali. Režija je bila dobra, orkester pod vodstvom gosp. kapelnika Hrazdirc tudi. Prav bi bilo, če bi se pri javnih predstavah orkester skušal prilagoditi kolikor mogoče pevcem in ne narobe. Gledališče je bilo skoro polno. — V nedeljo popoldne so igrali predpustno burko »Robert in Bertram«. Gosp. Poyhe je zapel par znanih kupletov. Škoda, da posega pri takih stvareh tako daleč nazaj. Opravil bi svojo reč dobro, samo če bi nam postregel s kako sodobno kratkočasnico. Igral je živahno in režiral spretno. Gosp. Bohuslav je bil hripav in skrbel, ne oziraje se na to za kratek čas. Tudi pel je. Od drugih omenjam g. Danila, g. Verovška, g. Danilovo, go. Šetfilovo, g. Bratino, g. Groma, g. Bukška itd. Od najmlajših je nastopil g. Štrukelj z daljšo vlogo; g. Trampuž se je prijazno javil v krajši vlogi. Obisk je bil dober.

Izpred sodišča.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu.

Soproga občinskega tajnika obtožena radi krive prisrce.

Novomeško državno pravdnišvo je obtožilo Ano Slanc, soprogo občinskega tajnika v Kandiji, zaradi krive prisrce.

Obtoženka je prišla v šolskih počitnicah l. 1911. v Zužemberk domov na počitnice. V njeni hiši je takrat stanoval tudi Alojzij Medved, po poklicu krojač, ki pa se je pečal tudi s sodavičarsko obrtjo. Obtoženka je teta Medvedovi ženi. Dne 20. julija je Medved sklenil iti v Ljubljano, da nakupi steklenice za sodavičarstvo. Ana Slanc se je odpeljala z njim, pa brez denarja, dočim je on imel ne-

kaj čez 100 kron gotovine. Prišedši v Zatično, dobila Medvedovega očeta, ki ga obtoženka naprosi za 100 K posojila. Ker ji ni ta hotel posoditi, so šli vsi trije v gostilno Antona Beršnjaka. Tega je prosila Ana Slanc posojila rekoč: »Dajte nam posoditi 100 kron, gremo v Ljubljano steklenice kupovat, pa nam manjka denarja.« Beršnjak ji je res dal bankovec za 100 kron proti obljubi, da ga v kratkem vrne. Obtoženka prejemši denar, ga je dala Medvedu, češ, tu ga imaš, boš pa ti zame plačeval. Medved je denar spravil, na kar sta se odpeljala v Ljubljano in tam pohajkovala od gostilne do gostilne; on je plačeval za oba. Tudi nekaj obleke je zase kupila, kar je tudi on plačal. Nazadnje sta šla h Kolmannu, kjer sta nakupila steklenic za 146 K. Na ta račun je plačal 100 K. Zmanjkalo jima je pa denarja, na kar si je Medved pri svoji sestri izposodil 20 K. Popoldne sta se odpeljala domov.

Ker je Beršnjak kljub opominom zastoj čaka na vrnitev posojila, je jeseni l. 1912 vložil v Novem mestu tožbo zoper Ano Slanc. Pri razpravi dne 16. novembra je bila obtoženka zaslšana kot stranka in pod prisego izpovedala, da je pri omenjeni priliki rekel najprej Franc Medved (oče Alojzija) Beršnjaku: »Dajte Lovžetu posoditi 100 K, bi šel rad steklenice kupit, pa nima denarja.« Na to je šla ona vun. Ko se je vrnila, je bil denar že na mizi pred Alojzijem Medvedom, ki ga je spravil v žep. Ona sama pa z Beršnjakom ni govorila nič o denarju.

Na podlagi te izpovedbe je Beršnjak svojo pravdo izgubil, napravil je pa ovadbo radi krive prisige.

Dne 27. februarja se je pri okrožnem sodišču vršila glavna razprava, na katero je bilo klicanih 12 prič, med njimi tudi okrajni sodnik dr. Krašovec in odvetniški kandidat dr. Vašič. Obtoženko je zagovarjal dr. Švigelj iz Ljubljane.

Obtoženka je izjavila, da je Alojzij Medved dvakrat prišel k nji jo prositi, naj bi šla z njim v Ljubljano nakupiti steklenice, ker se njegova žena ne spozna na to. Še le na drugo prigovarjanje je šla. V Zatični je res prosila njegovega očeta za denar, toda za Medveda in ko je tisti odklonil in rekel, morda bi pa posodil Beršnjak, so šli vsi trije v gostilno. Tam je oče sam za sina prosil Beršnjaka posojila za 100 steklenic, če ne bo Lovže plačal, bo pa on, oče. Ona je šla vun, ko pa se je vrnila v sobo, je že denar ležal na mizi; spravil ga je Alojzij Medved. V Ljubljani sta res prenočila v neki gostilni v Kolodvorski ulici in on je res plačal sobe za oba. Njegova sestra mu je drugo jutro posodila 20 K. Pri Kolmannu sta nakupila 3 zaboje steklenic v znesku 146 K na kar pa je on dal samo 100 kron (od Beršnjaka izposojeni bankovec) ker več ni imel. Ona pa si zase ni prav nič nakupila. Z opoldanskim vlakom sta se odpeljala domov. Z istim vlakom sta vzela tudi steklenice.

Kot priča zaslšana sodnik dr. Krašovec izjavi, da je ravno z ozirom na to, da sta Alojzij in Franc Medved prišla v njiju izpovedbah večkrat v nasprotje, dal nasledel prisego Ani Slanc. V istem smislu izpovede tudi dr. Vašič. Proti zaprisegi glavne priče Alojzija Medved, ugovarja zagovornik dr. Švigelj, ker je ta priča že prvotno si bil v nasprotju v svoji izpovedbi in ker je iz več dejstev znano, da hoče on obtoženko pokopati. Zagovornik predloži več dokazov, iz katerih je jasno, da je bil Medved ravno v tistem času v veliki denarni stiski; od več strani so mu žugale tožbe in eksekucije in obtoženka mu je že takrat pomagala iz najhujše zadrege. Je izključeno, da bi on takrat nesel v Ljubljano 100 K, ampak tistih 100 K, ki jih je plačal pri Kolmannu, je bil od Beršnjaka na prošnjo od njegovega očeta izposojeni denar. Medved kot priča zaslšan se lovi iz enega protislovja v drugo. On opetovano vprašanje naj pove kje in koliko je izdal za obtoženko denarja v Ljubljani, ve priča naštetih le znesek blizo 30 K, za ostalih 70 K ne ve priča nič gotovega. Dr. Švigelj pa je dognal, da niti 30 K ni izdal, kar je po drugih pričah dokazal, da blaga, o katerem Medved trdi, da ga je zanjo plačal, v resnici ona niti kupila ni. Ostale priče: Fr. Medved, Beršnjak in njegova žena izpovedo v smislu obtožnice, torej, da je Ana Slanc sama izposodila 100 kron zase. Priča Zupančič pa izpovede, da je na dan civilne pravde v Rozmanovi gostilni slišal, ko je Beršnjak prigovarjal Francetu Medvedu naj le prišeže, »če ravno ona res ni dobila denarja od njega.« Beršnjak izjavi, da je to laž.

Ugotovi se potem, da sta Alojzij in Franc Medved nasproti soprogu obtoženke se izjavila, da je on Alojzij dolžnik za tistih 100 K. Onadva

pa izpoveda, da se je to zgodilo le na ljubo obtoženki, ker se je bala svojega moža, oziroma stari Medved sploh zanika, da bi bil kdaj kaj takega izrekel.

Ko je državni pravdnik uvidel, da mu je zagovornik z dokazi izpodbil celo obtožnico, je na splošno presenečenje, še predno se je senat podal k posvetovanju izjavil, da z ozirom na kričeča nasprotja v izpovedbi obeh Medvedov, svojo obtožbo — umakne. Nato je predsednik senata dež. sodni svetnik dr. Furlan takoj razglasil razsodbo, v smislu katere se obtoženka oprosti.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vojna na Balkanu.

Mirovna pogajanja med Turčijo in Balkansko zvezo. — Mir zagotovljen.

London, 3. marca. Veleposlaniki so zavrnili propozicije Turčije ter zahtevali, kakor smo že poročali, da se podvrže Turčija razsodbi velesil.

Vesile pričakujejo, da bo Turčija v najkrajšem času pritrčila zahtevam velesil.

Vesile se bodo nato obrnile tudi do Balkanske zveze z vprašanjem, ali želi zveza njih posredovanje in pod katerimi pogoji bi hotela skleniti mir.

Belgrad, 3. marca. V srbskih diplomatskih krogih se zatrjuje, da države Balkanske zveze mirovne ponudbe velesil ne bodo sprejele brezpogojno, marveč da bodo vztrajale na tem, da je mir zadeva med Turčijo in Balkansko zvezo in da je želeli, da se sklene mir brez tuje pomoči.

Carigrad, 3. marca. V Carigradu dementirajo vest, ki jo je prinesla »Agenzia Stephani«, da je Turčija sprejela pogoje Balkanske zveze in da se vrše tozadevna pogajanja z Bolgarsko v Petrogradu. Kljub temu se vzdržuje vest, da je odposlala Turčija posebnega delegata v Petrograd.

Vlada dementira te vesti iz strahu pred novim revolucionarnim gibanjem.

Veliki vezir je v St. Štefanu nadzoroval turške čete. Vrnivši se v Carigrad, je imel dolgo posvetovanje z angleškimi veleposlanikom Lovterjem, ki mu je nujno priporočal, da naj se turška vlada podvrže zahtevam velesil.

Carigrad, 3. marca. Ruski veleposlanik Giers je včeraj popoldne nujno nasvetoval velikemu vezirju, da naj turška vlada dovoli vsem civilnim prebivalcem Odrina, da zapuste mesto.

Sofija, 3. marca. Pričakuje se da bodo poslanci velesil predlagali bolgarski vladi v skupni demarhi, da naj sprejme njih posredovanje v vprašanju miru s Turčijo. Bolgarski diplomatski krogi pričakujejo, da bo Bolgarska odgovorila z minimalnimi pogoji.

Milan, 3. marca. »Seccolo« poroča iz diplomatskih virov, da je bil mir med Balkansko zvezo in Turčijo včeraj sklenjen. Turčija je sprejela vse pogoje Balkanske zveze, samo glede Egejskih otokov bodo končno odločile velesile. Grška je obljubila Turčiji posredovanje velikega posojila. Vprašanje Skadra ostane odprto.

London, 3. marca. Tefvik in Haki paša sta bila v petek v angleškem zunanjem uradu in sta baje pripravljena k nadaljni popustljivosti, ker dosednji turški pogoji velesilam niso zadostovali. V času med 10. in 20. marcem se bo baje najkasneje sklenil mir.

Zarota v Carigradu.

Carigrad, 3. marca. V mestu vlada veliko razburjenje. Kabinet je razkril novo zaroto, ki je imela namen, odstaviti sultana in se polastiti vlade. Na čelu zarote sta dva cesarska princa Sabah Edin in Vahid Edin. Porta pripisuje glavno krivdo privatnemu tajniku Sabah Edina Lutfi begu in polkovniku Sadik begu. Zarotniki so nameravali tudi prepričati predajo Odrina ter porabiti nove koncesije kabineta za državni preobrat. Sultan naj bi postal princ Vahid Edin, Sabah Edin pa velik vezir. Našli so mnogo bomb in proklamacije. Zaroto so odkrili po naključju, ker je našel neki vohun krtačni odtisek proklamacije. Voditelji zarote pa so skrili vse važnejše dokumente, tako da je porta še sedaj na nejasnem kako daleč je segala zarota. Vlada je odredila izredne varnostne korake ter premenila že drugič garnizijo v Carigradu. Enver beg nadzoruje sedanjo garnizijo. Zlasti mučen vtisk dela v Carigradu novo gibanje med softi, ki se razširja tudi na čete pri Cataldži. — Sofite razširjajo proklamacije proti predaji Odrina.

V arabskih provincijah je opaziti gibanje, ter hočejo Arabci proglasiti svoj poseben kalifat v Mekki.

Carigrad, 3. marca. Vsi voditelji zarotniškega gibanja, na čelu jim Lutfi bej in Sadik bej so pobegnili iz Carigrada. Vlada je dala razne člane zarotniškega odbora zapreti.

Carigrad, 3. marca. Izpred Cataldže poročajo, da se gibanje proti sedanji vladi vedno bolj širi. Nezadovoljni častniki podpirajo hujkanje soft.

Skader.

Belgrad, 3. marca. Uradno se potrjuje, da prevzame general Bojović, rodod Crnogorec, zapovedništvo čet pred Skadrom. Bojović je dober strateg in bo kot Crnogorec manifestiral edinstvo obeh armad. V najkrajšem času bo odločilen naskok.

Belgrad, 3. marca. General Bojović je že odpotoval na bojišče pred Skader. Srbske čete so dobile ojačanja tudi iz Drača.

Se ena konferenca veleposlanikov.

Berolin, 3. marca. V merodajnih krogih zatrjujejo, da je sedaj tudi Bolgarska privolila, da se poveri konferenca veleposlanikov v Petrogradu s posredovanjem v bolgarsko-rumunskem sporu.

Turčija in vesile.

Rim, 3. marca. »Agenzia Stephani« poroča iz Londona: Otomanska vlada je sporočila angleški vladi, da glede sklepa miru popolnoma zaupa velesilam.

Odrin.

Carigrad, 3. marca. Glasom poročil nekega carigradskega trgovca je v Odrinu do meseca maja dosti živil. V skladišču Otomanske banke same je baje 50.000 kg sira. Vso živino in tudi konje so zaklali in napravili iz mesa konserve.

Belgrad, 3. marca. Izpred Odrina poročajo, da sedaj ni pričakovati generalnega naskoka. Govore, da se obljubila četam, da bodo odšle najpozneje v 20 dneh domov. V belgradskih političnih krogih se zatrjuje, da bo mir s Turčijo sklenjen v teku 8 do 10 dni.

Carigrad, 3. marca. Vest, da je dal poveljnik odrinske posadke Šukri paša ustreliti kot vohuna ruskega aviatika, ki je padel posadki v roke, se ne potrjuje in dementira.

Carigrad, 3. marca. Odrin je z živili še dobro založen ter se bo glasom zatrdil, ki prihajajo iz trdnjave, lahko še držal najmanj do meseca maja.

Turške finance študirajo!

London, 3. marca. V Parizu se je sestel poseben odbor, ki študira turške finance, zlasti pa vprašanje, kako bi najuspešneje mogle prevzeti balkanske države del turškega državnega dolga.

Demobilizacija v Srbiji?

Belgrad, 3. marca. Moštvo tretjega poziva je dobilo tritedenski dopust, da opravi doma poljedelska dela.

Srbski moratorij.

Belgrad, 3. marca. Listi poročajo, da bo moratorij podaljšan do junija.

Pomanjkanje vagonov.

Belgrad, 3. marca. Brzovozni promet je ustavljen, ker manjka železniških voz.

Čudna justica v Odrinu.

Pariz, 3. marca. Ruskega zrakovca Kostina, ki je padel kot bolgarski prostovoljec pri nekem poletu čez Odrin Turkom v roke, so v Odrinu kot vohuna ustrelili.

Spopad pri St. Kvaranti.

Atene, 3. marca. Turške čete so pri St. Kvaranti obstreljevale mimo vozečo grško torpedovko, ne da bi jo poškodovale. Grške ladje so na to priplule pred mesto in ga jele bombardirati. Turki so zbežali in pustili vse topove na obrežju.

Poškodovani parniki.

Carigrad, 3. marca. Potniki pripovedujejo, da so bolgarske baterije poškodovale italijanski parnik »Monzo«, 1 francoski in 1 angleški parnik. »Monzo« je baje tako nevarno poškodovana, da se je že na pol potopila. Italijanski poslanik vložil baje protest pri bolgarski vladi.

Pojenjanje napetosti med Avstro-Ogrsko in Rusijo.

Berolin, 3. marca. Glede zblizanja med Avstro-Ogrsko in Rusijo se govori, da se obe državi sicer še nečeta izraziti glede zadnjih točk sporazuma, da pa bo sporazum skoraj gotov. Med Dunajem in Petrogradom se vrše sedaj pogajanja glede delne demobilizacije in v Petrogradu se je celo sestala komisija, ki ima namen, storiti potrebno, da se izvrši v Rusiji demobilizacija.

Berolin, 3. marca. Glede pogajanj zaradi Albanije se govori v diplomatskih krogih, da Rusija sicer formalno še ni dala dovoljenja, da pripade Skader Albaniji, da pa je to obljubila. Dasiravno je Avstro-Ogrska dovolila, da dobi Crna gora Peč, Srbska pa Prizren, zahteva Rusija, da še bolj odneha. Neresnično pa je, da hoče dovoliti Rusija samo pod tem pogojem, da pripade Skader Albaniji, če se drži do sklepa miru.

Demobilizacija.

Dunaj, 3. marca. »Neues Wiener Tagblatt« poroča: Kakor izvemo iz najbolje podučene ogrske strani, je armadno vodstvo pripravilo vse za demobilizacijo naših, na gališki meji stoječih čet. Armadno vodstvo pripravlja tudi vse, da se odpošljejo rezervisti čim prej v njih rodne kraje.

Vojstvovodje pred vojnim sodiščem.

Carigrad, 3. marca. Vlada postavi pred vojno sodišče vse častnike brez izjeme, ki so se udeležili bitke pri Lozengradu in Lile Burgusu, češ, da je samo malomarnost in brezbržnost oficirjev zakrivila turške poraze v imenovanih bitkah.

Stroški mobilizacije.

Dunaj, 3. marca. Nasproti vstem, da bodo znašali stroški mobilizacije in novih naročil do tedaj, ko bodo vpoklicani rezervisti odslovljeni, 460 milijonov kron, piše »Neues Wiener Tagblatt«, da bo vlada predložila delegacijam račune o teh stroških, ki bodo znašali kakih 300 milijonov kron.

Skandal v dunajski operi.

Dunaj, 3. marca. Snoči je prišlo do nepopisnih škandalov v operi. Pella se je opera »Hugenoti«. Mesto priljubljene operne pevke je nastopila neka pevka iz provincije z imenom Jarro, ki je pela tako slabo, da je vse gledališče jelo zvižgati in razgrajati. Ker demonstracij ne ni bilo konca, so predstavo odpovedali. V gledališču je bila navzoča tudi nadvojvodinja Izabela.

Proti nadaljevanju češko-nemških spravniških pogajanj.

Praga, 3. marca. Na Vinogradih se je vršil shod češke napredne državnopravne stranke, ki se je izrekel v resoluciji proti nadaljevanju češko-nemških spravniških pogajanj.

Češko-nemške jezikovne konference.

Praga, 3. marca. Namestnik knez Thun je imel zadnje dni opetovano razgovore z vodilnimi poslanci nemških in čeških strank. Med zasedanjem parlamenta naj se poskusi nadaljevati te konference. Če bi ne bilo mogoče že prihodnji teden nadaljevati konference, se bodo nadaljevale šele po Veliki noči v Pragi.

Češka agrarna stranka.

Praga, 3. marca. »Samostatnost« poroča, da so se pogajanja zaradi združitve neodvisne agrarne stranke, ki jo je ustanovil bivši minister Prašek, z agrarno stranko razbila, ker agrarna voditelja Svehla in Udržal nočeta resignirati.

Gališka volilna reforma.

Dunaj, 3. marca. Sobotna konferenca gališkega namestnika z ministrskim predsednikom je imela rezultat, da sta se zedinila poveriti finančnemu ministru Zaleskemu in namestniku nalogo, da izdelata do danes pravno formulo glede volilne pravice za okrajna zastopstva. Danes bi se konferenca nato nadaljevala. Ker pa se bodo pogajanja najbrže zavlekla, se bo najbrže preložila prihodnja seja gališkega odseka za volilno reformo mo z odstopom cesarjevega namestnika, marveč tudi z odpoklicom obeh poljskih ministrov in v razpustom deželnega zbora.

Kucovlahi.

Dunaj, 3. marca. Včeraj se je kucovlaško odposlanstvo oglasilo v zunanjem ministrstvu, kjer je sprejel prvi sekcijski šef baron Machio.

Ogrska zbornica.

Budimpešta, 3. marca. Danes je vlada odredila consignacijo vojaštva. V mestu vlada razburjenje, ker se širijo vesti, da namerava vlada aretirati vse socialistične voditelje. Govori se pa tudi, da se bodo v zadnjem trenutku vršila pogajanja. Vlada je pripravljena preurediti svoj predlog v nekaterih važnih točkah, tako da bi odpadel povod za generalno stavko.

Današnja seja zbornice se bavi z zvišanjem učiteljskih plač.

Budimpešta, 3. marca. V zbornični dvorani je dal napraviti predsednik Tisza ograjo, ki loči opozicijo od vladnih strank, da prepreči osebnostne spopade.

Sole in vojna nevarnost.

Sarajevo, 3. marca. Dne 20. t. m. bodo na vseh srednjih šolah, kjer se je prenehal poduk dne 20. dec. 1912, zopet začeli s podukom.

Ojačenje ruske vojske.

Pariz, 3. marca. »Temps« poroča, da pripravlja ruska vlada zvišanje efektivnega stanja svoje vojske in da hoče obenem pomnožiti svojo vojsko za 3 armadne zборе, tako da bo štela ruska armada 41 armadnih zborov.

V Tripolitaniji.

Rim, 3. marca. Arabci v Tripolitaniji so napadli Italijane pri Abu Adjladu Arabci. Italijani so Arabce pognali v beg.

Mongolska in Kitajska.

Dunaj, 3. marca. Iz Londona, Petrograda in Pariza poročajo, da se pripravljajo krvav mongolsko-kitajski konflikt. Mongolski je prepuščena Rusija mnogo topov in strojnih pušk. Kitajska je poslala proti Mongolski dve moderni diviziji. Mongolski kukuhta je sporočil Juanšikaju, da naj se ne vtika v mongolske zadeve, sicer ga bodo krvavo zavrnil.

Mehika.

Mehika, 3. marca. General Feliks Diaz je sprejel kandidaturu za predsedstvo.

Poslano. *)

Znanemu dopisniku, članka »Kako se je šolski vodja nad Slomškarji maščeval« v št. 15. »Slovenca« z dne 24. t. m. v Loškem potoku, dajem na znanje, da mu ne bom odgovarjal, niti mu sledil na polju obkrovanja in nepoštenega zavijanja, dasiravno bi mu lahko vsak stavek kot zavrit dokazal in vse neresnične trditve ovrgel. Nočem namerč spravljati popolnoma internih uradnih šolskih zadev v javnosti, vpoštevaje § 149. š. i. u. r., kateri bi moral tudi g. dopisniku biti znan. Ravnati se hočem marveč po nasvetu šolskih oblasti, da bodi tega »ribanja« od ene ali druge strani enkrat konec. To je moj prvi in zadnji odgovor na vse napade in natolcevanja. Želim pa, da bi bila g. dopisniku sladkost maščevalnosti dalj časa dodeljena, nego je bila meni, ker sploh iste nisem imel in je ne poznam. Ta lepa lastnost je znana samo g. dopisniku. Tudi sem mnenja, da niti g. tovariš, niti gđc. tovarišica ne potrebuje nobenega zagovornika, ki bi ju branil, to bi že lahko sama storila, ako bi se jima kakka krivica godila. Ne smatrajte ju za tako nezmožna!

Loški potok, dne 28. svečana 1913.

FERDO WIGELE,
šolski vodja.

* Za vsebino tega spisa je uradni odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke

Vodstvo narodno-napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strokah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarско znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarско znamko na: Kmetško pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetским županstvom.

Iz zgodovinske jabilarke Poročali smo že, da sodenske mineralne pastilje obstoje danes 25 let. Zvemo pa tudi, da je preprost sodenski mešan imel idejo, vrelske soli sodenskih mineralnih vrelcev pridobiti s kuhanjem in v obliki pastilj, rabiti za enake ali vendar podobne namene, katerim vrelci že desetletja služijo s sijajnim uspehom. Ta misel je tudi med zdravnikih zbudila živahno zanimanje in sodenski zdravnik, sanitetni svetnik dr. Stöbling je prevzel nadzorstvo nad izdelovanjem. Prve pastilje so bile izdelane na roko in razširjene samo za poizkušnje. Uspeh je bil presenetljiv in popraševanje je naraslo tako, da se je kmalu moralo urediti tvorniško izdelovanje, pri katerem človeške roke s pastiljami ne pridejo niti v dotik. Danes so pastilje nešteto ljudem neuprijavljive in so jih po pravici označili za dobrotnice človeštva.

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Krasne novosti zimskih oblek in površnikov
 domačega izdelka.
 Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
 Brez konkurence. Najnižje cene. Solidna postrežba.

Kavarna
 vse noč
 odprta
LEON
 Gostilna
 Florijanska ulica št. 6.

Sprejme se na Korškem sredi
 marca 837

prodajalka

resna moč, mešane stroke, ki je ob-
 jednem nekoliko vajena knjigovodstva
 in korespondence v slovenskem in nem-
 škem jeziku. Istotam se sprejme čvrst
 deček z dežele, ki je vsaj nekoliko
 nemščine zmožen kot učenec. Naslov
 pove upravnitvo »Slov. Naroda«.

Mesarskega pomočnika

ki mora biti trezen in pošten 833
se išče za takoj.
 Reflektantom je treba naznaniti svoje
 zadnje sodelovanje. Plača po dogovoru.
Fran Ostan, mesar v Bovou.

Zenitna ponudba!

Uradnik, samec, prijetne za-
 nanjosti, dobrovršen. želi
 poročiti gospodično ali mla-
 do vdovo s primernim premo-
 ženjem. Le resne ponudbe
 če mogoče s sliko toslati je
 na upr. »Sl. Nar.« pod
 „Mojmtr“ do 10. t. m.
 834

Šivilja in pomočnik

za francosko in angleško delo se sprejmeta
 takoj proti dobri plači v damskem salonu.
 Zglašje se naj samo prve moči. 779
 Kje, pove upravnitvo »Slovenskega Naroda«.

Zadružna tiskarna v likvidaciji v Krškem

ima dne 16. t. m. ob 3. uri popoldne svoj

občni zbor.

DNEVNI RED:

- 1.) Poročilo likvidatorievo.
- 2.) Račun za leto 1912.
- 3.) Potrđilo pogodbe o prodaji
 tiskarne.
- 4.) Končni račun.

Likvidator.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

Prešernova ulica št. 7.

priporoča

kancelijski, konceptni, doku-
 mentni, ministrski, pisemski,
 ovitni in barvani papir

Kasete s pisemskim papirjem.

Zrgovske knjige

v vseh velikostih, črtane z eno ali
 z dvema kolonama, vezane v papir,
 platno ali polusnje.

Objemalne knjžice po različnih
 cenah.

Zalaoga šolskih zvezkov in risank.

Zavitke za urade v vseh velikostih.

Velika izber

vseh pisarniških potrebštin,
 svinčnikov, peresa, poročnikov,
 radirk, kamenčkov, tablic,
 goble, črnala itd.

Barve za šole in umetnike.

Razglednice

pokrajinske, humoristične, umet-
 niške vseh vrst od najpreprostejših
 do najfinejših.

Albumi za slike in dopisnice,
 vezane v pliš in v usnje.

Poetiške knjige.

Podobice za otroke.

Leseni okvirčki za razglednice.

Risalne deske, trikotniki, palete,
 risalna ravnila, tuše, čopiča.

Noteti in tintniki.

Marljiv stavbni polir

zmožen več jezikov in popolnoma samostojen
 delavec na stavbi in v pisarni. Išče službo.
 Gre tudi v druge dežele. — Ponudbe se prosijo
 na P. Merčnik, Draga-Moščenice, Istra.

Francoski in italijanski trgovski korespondent

išče za 3 ali 4 ure dnevneja pr-
 merneja dela. Preskrbi tudi vsakovr-
 stne prevode teh jezikov. Naslov: „Cor-
 respondance commerciale“ Poste
 restante, Looz.

V Mestni zastavljalnici

dne 16. januarja 1913 skupaj za
 11 K 90 v prodanih: 761

1 sreb. zapestnica, 1 zl. brožica in 1 zl
 prstan, naj se izvohi kuneč ali kdor
 o tem ve — proti nagradi — zglasi-
 sti pri J. Jontesu, slugi tega zavoda.

Št. 118.

Naznanilo.

:: Služba zdravnika ::

ubogih za faro Ljutomer in Malo nedeljo, s katero je združena letna plača
 1500 K, se s tem razpisuje.

Prošnje za to, naj se vložijo pri podpisanem okrajnem odboru do 21.
 marca t. l.

Razn strokovnega usposobljenja, naj se dokaže zraven nemškega po-
 polno znanje tudi slovenskega jezika.

Zdravnik okrajnih ubogh je bil doslej tudi distriktni zdravnik in je
 dobival za to dosednji zdravnik iz skupine dotičnih občin letno 440 K, obe-
 nem pa je bil tudi zdravnik pri okrajni bolniški blagajni.

Okrajni odbor Ljutomer,

dne 26. februarja 1913.

Načelnik: Rajb,

Pozor, kolesarji!

Pred nabavo kolesa ob bližajoči se seziji si izvolite pogle-
 dati mojo največjo zalogo vsakovrstnih in najfinejših Puchovih
 koles (edno zastopstvo) in prepričali se bodele o izborni
 kvaliteti. — V zalogi se dobe vse kolesarske potrebščine in
 vsa popravila se izvršujejo v lastni mehanični delavnici.

Torej pozor, najboljši in najcenejši nakup le pri trvdri

FR. ČUDEN, Prešernova ulica št. 1.

Poleg tega tudi najfinejši šivalni stroji.

— Pouk za vezenje brezplačno. —

Naročajte cenke za kolesa, šivalne stroje, ure in zlatino, tudi po pošti prosto.

Slavnemu občinstvu

najtopleje priporočam ravnokar došle najnovejše pomladne
 kostume, paletoje, krila in bluže za dame in deklice,
 nadalje raglane, obleke in klobuke vseh modnih barv za
 :: gospode in dečke kakor tudi obleke za otroke. ::
 Cene priznana nize! — Postrežba točna in solidna!

„Angleško skladišče oblek“

:: O. BERNATOVIĆ ::

Ljubljana • Mestni trg 5 • Ljubljana

Sprejme se v stalno službo kontoristinja

z večletno prakso in dobrimi referencami. Natančne delavke z
 lepo pisavo, ki so izvežbane v zavarovalni stroki, imajo
 prednost. — Ponudbe pod šifro „29“ upravnitvo »Sl. Naroda«.

840

Št. 4267.

Razpis.

228

Za zgradbo železobetonskega mostu

čez potok Slavinšek na občinski cesti Slavina-Koče (občina Slavina pri Št. Petru)
 na 2960 — K proračun, ena dela in dobave se bodo oddale potom javne po-
 nudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedbo popusta ali dopla-
 čila v odstotkih na enotne cene ali napovedbo pavšalne svote proračuna naj
 se predložje

do 17. marca t. l. ob 12. opoldne podpisanemu dež. odboru.

Ponudbe, katere morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono. dopo-
 slati je zapečateni z napisom: „Ponudba za prevzete gradbe železo-
 betonskega mostu čez potok Slavinšek“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, pa pripozna porudnik stavbne
 pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini
 ali pa v pučilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na
 višino ponudbene cene, oziroma, če se mu viči potrebno, razpisati novo po-
 nudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem
 uradu, Turjaški trg.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 24. februarja 1913.

ZADNJE NOVOSTI!

Priporoča se največja izbira spo-
 mladnih kostumov, modernih
 jop in plaščev, vrhnjih kril za
 dame in deklice.

Za gospode in dečke

velika izbira oblek, površnikov,
 nepremočljivih pelerin najnovej-
 šega kroja. — Radi nezatnih
 stroškov cene brez konkurence.

838

Konfekcijska trgovina
A. Lukič, Ljubljana
 Pred Škofijo št. 19.

Nizke cene!

Novosti sukna za moške in modnega blaga za damske obleke!

Zahtevajte vzorce!

LENASI & GERKMAN.

Ljubljana,
Stritarjeva ulica 4
Varnostni znak

Dunajski rženi kruh

tečen in hraniv ter ki ostane čez 8 dni enako svež in sočen, razpošila po 36 vin. kg Gradjanska pekara d. d. v Zagrebu, Dalmatinska ulica 12.

Iščemo marljivo krajevno

zastopnike.

N. F. Schaffer

nadzornik c. kr. državne železnice v Beljaku prosi, da se mu doloži 11 škatelj tako izborno učinkovitih 4544

Salmi jakovih pastilij

(kašelj najšajočih, slez razkrajajočih) lekarja PICCOLI v Ljubljani, c. in kr. dvornega založnika, papeževnega dvornega založnika. Ena škatlica 20 v. 11 škatlic 2 K. Naročila po povzetju

Vljudno povabjam p. n. občinstvo na ogled najnovejše pomladanske mode.

Specialna modna trgovina

za gospode in dečke

J. KETTE

Ljubljana, Franca Jožefa cesta 3.

Obče priznana na posebni način namočena

polenovka

(Steckfisch)

se vedno dobiva pri trvdki

Jos. Pollak

Sv. Petra cesta šte. 7.

N B Da mi bode mogoče za veliki teden vsem postreči, prosim, da se naročila vsaj en teden blagovolijo rezervirati.

Sladni čaj znamka „Sladin“.

Kri! 50% prihranaka in okusen za-
trk, jstinal dosežejo oni, ki na-
mesto kave, čaja, kakao, sladne kave,
pijejo sladni čaj. Ako se ga uporablja
pri dojenčkih namesto moke za otroke,
so otroške bolezni manj nevarne. — Je
za polovico cenejši. Dr. pl. Trnkóczyjev
sladni čaj ima ime Sladin in je vedno
Moč! bolj priljubljen Povsod 1/4kg za-
voji 60 vin. Tudi pri trgovcih. Po
pošti pošlje najmanj 3 zavojev lekar-
nar Trnkóczy v Ljubljani. Ta lekar-
nar je svojih 8 otrok zredil s sladnim čajem.
Glavne zaloge na Dunaju: lekarne Trn-
Zdravje! št. 109, Josefstädterstrasse št
25, Radetzkyplatz št. 4. V Gradcu: Sak-
strasse št. 4. Priporočljiv zlasti za one,
ki se čutijo bolne in slabe. Za resničnost
tega naznanila jamči 5 tukaj navedenih
vrđkt Trnkóczyjevih, istotako ugodne sod-
be zaupanja vrednih oseb.

Prava in neprava ljubezen.

Povest. — Spisal Blaž Pohlin.
Cena broš. 1 K 60 vin., vez. 2 K
50 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Opator praporščak.

Zgodovinska povest. Spisal Iv. Remec.
Cena broš. 1 K 40 vin., vez. 2 K
70 vin., s pošto 20 vinarjev več.

Ti najnovejši zabavni in veseli knjigi priporoča najtopleje
Narodna knjigarna v Ljubljani.

P. št. 45.

826

Pisarniški pomočnik

vešč slovenskega in nemškega jezika,
se sprejme s prvim aprilom 1913

pri c. kr. okr. glavarstvu v Brežicah
Prošnje opremljene s šolskim in
zdravniškim spričevalom naj se pošljejo
do 10. sušca t. l. podpisane glavarstvu.

C. kr. okr. glavarstvo Brežice,
dec. 26. februarja 1913.

C. kr. okrajni glavar:
Attens.

Razglas.

526

V četrtek, 6. sušca t. l. ob 9. uri dopoldne bo na
Skofljici hšt. 9. prostovoljna prodaja

18 glav goveje živine

simendolske pasme in sicer volov, krav, telic in juncev tako
za pleme kakor tudi za mesarje. Kupci se vljudno vabijo.

Krasni moderni spomladanski
kostumi, moderne jope in
plašči, vrhnja krila, razno-
vrstne bluze v najnovejši izbiri
in dobrega okusa priporoča

687

Modna trgovina

: P. MAGDIČ :

Ljubljana — nasproč glavne pošte.

Kolesarji!

Ako si hočete prihraniti znatnih nepotrebnih izdatkov, tedaj ne
kupite in ne naročite nikier koles ali kolesarskih potrebščin,
» dokier ne poznate naših cen za leto 1913. »

Najboljši in najcenejši nakup
pri trvdki

Karel Čamernik & Ko.

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 9-12,

specijalna trgovina s kolesi, meterji, avtomobili in po-
sameznimi deli. — Mehanlona delavnica in garaža.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Jadranska banka filijalka v Ljubljani

Centrala v Trstu. Filijalke v Dubrovniku, Kotoru, Metkoviću, Opatiji, Splitu, Šibeniku, Zadru.

» Zivahna zveza z Ameriko. »

Delniška glavnica K 8,000.000.

Nakazila v Ameriko in akreditivi.

Kupuje in prodaja vrednostne papirje
(rente, zastavna pisma, delnice, srečke
itd.) — Valute in devize. — Promese
k vsem žrebanjem.

Sprejema vloge na hranilne knjizice
ter na žire in tekoči računi. 873
Obrestovanje od dne vložitve do dne dviga.
Rentni davek plača banka iz svojega.

Eskomptira: menice, devize in fakture.
— Zavarevanje vredn. papirjev proti
kurzni izgubi. — Revizija žrebanja
srečk brezplačno. — Rembours-krediti.
— Borzna naročila. — Inkaso.